

PÒRTULA

Informatiu Cultural de Marratxí

L'APOTECARIA DE PÒRTOL
PER FI OBRE LES FORTES (pàgs 3-4)

FESTES AL PONT D'INCA NOB
I A SA CABANETA (pàgs 5-8)

UNA VISITA
A L'ESCOLETA BUTZETES (pàg 9)

UN MISSIONER I FUTUR TEÒLEG
PASSA PER LES VETLADES (pàgs 11-12)

SON REUS, CASI TOTIOM DE
MARRATXÍ EN CONTRA (pàgs 13-14)

MESTRE BIEL SIPERA, L'HOMME MÉS
VELL DE PÒRTOL (pàgs 16-17)

SEBASTIÀ ESCARRER,
CAMPIÓ DE BALEARS
DE MOUNTAIN BIKE (pàg 18)

JOAN ARNAU CANYELLES,
CAMPIÓ DE TIR (pàg 20)

NÚMERO 144,
OCTUBRE 1994

Durant el mes passat ...

- Inauguració de la nova seu de Sa Nostra.
- Es va saber que la recuperació econòmica és més forta del que es pensava.
- Balears és la CA amb major inflació.
- Començà la lliga de futbol.
- Seguiren els problemes a Cuba.
- La gasolina assolí un preu rècord.
- El govern baixarà les quotes de la SS però pujarà la gasolina i el sderivats del petroli.
- A la fi Apotecaria.
- En Cañellas es va barallar amb tothom per culpa de l'aigua.
- L'Ajuntament de Valldemossa accedí a tornar a mesurar s'Estaca perquè així en Miquelet Douglas pugui ampliar la seva «petita» mansió.
- El mateix Douglas donà un concert a casa seva i convidà a tot un grapat de personalitats.
- Sortí Aladdin en video per temps limitadíssim.
- Grans discussions a la conferència de les NU a Egipte.
- Examens de setembre i inici de les classes per als més menuts.
- Es va saber que Silicon Graphics té previst instal·lar-se a Mallorca.
- Preocupació per la delicada salut del Papa.
- El PP seguí atacant tot el que és Llengua, Cultura i Nació Catalanes.

GAVIM

Que consti en acta...

- Ja s'ha obert l'apotecaria de Pòrtol.
- A la fi ha plogut.
- La imminent aparició de *Mallorca Universal*.
- L'accelerada construcció de la incineradora de Son Reus.
- La gran quantitat de llocs fixos que han de crear a l'Ajuntament de Marratxí.
- El paquet que va arribar dels serveis personals de Palma, via PSOE, i que ara parlen de deixar per herència a Marratxí si els Independents no ho aturen.
- L'interrogant sobre si els regidors d'UIM tornaran fer el flux i consentiran que s'atorgui una plaça només perquè el beneficiari té un carnet gros.
- La inauguració del local de la Tercera edat del Pont d'Inca.
- La trobada de pintors amb el tema dels pebres de Pòrtol.
- La carta blanca que tenen algunes associacions dins l'Ajuntament i lo prim que ho passen altres.
- Les queixes de l'oposició perquè la cadira que han col·locat al despatx del batle val més de 120.000 ptes.
- L'anunci de Jaume Roig que el cadastre pujarà al doble en tres anys; per llei es passarà al 0'4%, mínim.
- Les pintades de davant Sant Marçal contra l'especulació i la destrucció de la natura.
- La creació d'una agrupació escolta a Marratxí.
- L'incert futur polític d'alguns regidors.
- La nova presentació de *Pòrtula*, amb paper del bo.

Cartes Obertes

CONTRA LA INCINERADORA

Voldria aprofitar l'ocasió per parlar d'un tema, que si no li posen fre ràpidament afectarà molt seriosament a gran part de Marratxí per no dir a tot Marratxí i a Mallorca en concret. Es tracta de la incineradora de Son Reus, ja que hem pogut sentir i llegir a través dels mitjans de comunicació i després veure-ho amb els nostres propis ulls com estan avançant les obres de la la incineradora, una obra aquesta que com ja sabeu ha estat rebutjada amb més de 200 firmes de metges que veuen el desastre que pot arribar a passar. Aquests professionals saben molt bé fins a quin punt aquesta incineradora és perjudicial de totes totes per a la salut.

Segons pareix, començant per uns i acabant pels socialistes, tots fan cas omís d'aturar les obres i no tan sols segueixen amb elles sinó que alguns responsables de la salvatjada gosen dir que els metges que han firmat en contra no saben res de res de les repercussions que pot tenir. Ignorants! Senyors responsables... com poden atrevir-se a dir que no perjudicarà

i que tot serà color de rosa si vostès mateixos no vos aclariu? La prova la teniu, entre altres, en l'opinió de les joventuts socialistes que s'han oposat a la incineradora davant el desastre que pot passar. Si d'una vegada per totes s'utilitzàs el cap per pensar i no per dur capell.

Senyors responsables d'aquest possible holocaust que volen preparar, no trobau que basta amb matar el medi ambient per pensar com han de matar a les persones amb malalties incurables o deixar-nos inútils per tota la vida?

Des d'aquestes pàgines que ens deixa la revista *Pòrtula* volem demanar el suport dels veïns que de més aprop que es senten perjudicats i fer despertar a tota la població del perill que mos pot arribar. Quant als nostres responsables des dels uns fins als altres no es posin mans plegades i ens deixin sentir per aturar aquesta nefasta obra Ja sabem que darrera tot això hi ballen els duros que omplen butxaques i això és lo que els pica, vergonya a tots quans donen el vist i plau, ja basta de corrupció... és clar, els que toquen donar llum donen fum i molt de fum, i així va Mallorca.

UN MARRATXINER PREOCUPAT

Els articles publicats expressen, únicament, l'opinió de llurs autors, els quals es fan responsables del contingut.

***

La Redacció no s'identifica, necessàriament, amb el contingut dels escrits publicats.

***

Recepció de material: abans del 20 de cada mes

MANCANCES A SON CAULELLES

Aquest escrit es va enviar a l'Ajuntament de Marratxí per part de l'Associació de Veïnats la Pua de Pòrtol. Quan es celebra un partit de futbol al Camp Municipal de Son Caulelles, a l'entrada es posen les banderes de l'Estat Espanyol i del Club.

Creim que és una ofensa, a més d'una manca de delicadesa a la nostra Comunitat Autònoma no posar la bandera, que ens identifica com a mallorquins.

Després de tants anys de lluita per aconseguir l'Autonomia ens dol que la nostra senyera sigui marginada del Camp Municipal d'Esports.

Per la qual cosa esperam sigui esmentada aquesta greu deficiència com més aviat millor.

JOAN FRANCESC CANYELLES

Benvolguts subscriptors: *Pòrtula* realitza un sorteig cada mes. Cercau els guanyadors a la plana 30.

foto, Joan Massot

Avui és notícia

L'apotecaria de Pòrtol obre les portes al públic

Aquesta vegada, sí. Després de molt de temps i moltes suors l'apotecaria ja està oberta.

La propera passa, ara que ja hi ha cinc establiments d'aquest tipus dins el municipi serà aconseguir que muntin un torn de guàrdia permanent. Marratxí no pot quedar desatès ni durant el vespre ni durant el cap de setmana.

Les reivindicacions, per tant, no s'han acabat. Mentrestant, enhorabona, Pòrtol.

Nou i Clàssic

Perruquers estílistes

home

dona

*La bellesa
no és privilegi d'uns pocs...*

*La bellesa és un privilegi
que està a l'interior
de totes les persones.*

Avinguda del Cid, 26
Tel 42 72 74 Son Ferriol

Encara no sou subscriptor de *Pòrtula*? Contactau-hi a través dels telèfons 79 78 70 / 60 31 44.

DEL TERME

foto, Biel Santandreu

SENSE CAP INCIDÈNCIA COMENÇA EL NOU CURS ESCOLAR

El nou curs escolar 94-95, ha començat sense cap incidència i amb total normalitat als dos centres públics de Marratxí.

Les novetats són les ampliacions en una plaça més de preescolar a ambdós centres, així com el nou professor de música que hauran de compartir.

El «Blanquerna» a més ha aconseguit un mestre per a la integració intercultural.

EMPRESA DE MARRATXÍ PREMIADA

L'empresa Carob S.A. dirigida pel conegut cabaneter Gori Bibiloni, el proper dia 7 d'octubre rebrà el premi especial de la Cambra de comerç per la seva dedicació i treball amb els productes mallorquins.

APROVADA PER UNANIMITAT UNA MOCIÓ QUE CONDEMNA L'ÚS DE XARXES DE DERIVA

Al darrer ple el grup municipal del PP-UM va presentar a votació una moció que condemna l'ús de xarxes de deriva il·legals per part dels pesquers italians en aigües de les Illes i de la Mediterrània en general. Aquestes xarxes pesquen i maten indiscriminadament tots els peixos que arpleguen.

Amb aquesta moció, el PP-UM instava l'Ajuntament a intervenir en favor de les arts tradicionals de pesca davant el Govern de l'Estat i davant la Unió Europea.

La moció s'apravà per unanimitat i demostra la consciència ecologista que pren el nostre Ajuntament.

PÒRTOL

SOCA-ARREL, UN AGRUPAMENT ESCOLTA S'OBRE A PÒRTOL

Al llarg del mes de setembre es va obrir el termini d'inscripció per al nou Agrupament Escolta que s'obrirà aquest mes d'octubre a Pòrtol.

Aquest nou projecte neix de la iniciativa d'un grup de joves i al·lotes que així pretenen omplir el forat que existia a Pòrtol en matèria d'esbarjo per als més joves.

L'Agrupament estarà vinculat al Moviment d'Escoltisme i Guiatge de Mallorca i per ara començarà obrint tres unitats: la

de llops i daines per a nins i nines dels 8 als 11 anys; la de Rangers i Esplet per a nins i nines dels 12 als 14 anys; i finalment la de Pioners i Caravel·les que comprèn als joves i al·lotes des dels 15 fins als 18 anys.

En un principi, aquest Agrupament tindrà la seva seu a la rectoria de Pòrtol gràcies a què el rector ha deixat dues sales de la mateixa per als nous escoltes.

L'Agrupament té previst començar les seves activitats a partir del 15 d'octubre. Les activitats es duran a terme els dissabtes horabaixa.

L'antiga reivindicació s'ha assolit (foto, Tolo Aguilar)

A LA FI JA TENIM APOTECARIA

S'ha fet esperar. Han estat anys de lluita contra certs personatges. Ha calgut paciència i resignació per poder aguantar totes les traves que s'han posades, però a la fi Pòrtol, tal com avançàvem a la plana dos, ja té l'apotecaria.

El passat dia 21 de setembre es va obrir la desitjada apotecaria, i ara Pòrtol ja queda al mateix nivell que els altres pobles de Marratxí. Per celebrar-ho, el poble de Pòrtol també va fer una festa on hi assistí tothom i on actuaren diversos grups de ball de bot.

CURS NOU, PROBLEMA VELL

Com cada any amb l'inici del curs, altre cop han vengut les protestes dels pares del col·legi Costa i Llobera per la manca d'un municipal que controli el tràfic a les hores d'entrada i sortida de classe.

Els pares es pregunten perquè a La Salle i a Santa Teresa, des Pont d'Inca -escoles privades les dues- mai no hi manca un municipal mentre que a Pòrtol fins que els pares ho sol·liciten no li envien.

Volem recordar que l'any passat hi va haver un accident per la manca del municipal.

Tornaran esperar fins a un altre accident per posar-hi remei?

SA CABANETA

HOMENATGE A LLORENÇ PAU OLIVER I RIGO

Dins el marc de les festes populars de Sa Cabaneta, el dijous dia 8 és va celebrar una trobada de ball mallorquí, com a homenatge a Llorenç Pau Oliver i Rigo, que ens deixà el

Benvolguts subscriptors: Pòrtula realitza un sorteig cada mes. Cercau els guanyadors a la plana 30.

Un moment de l'homenatge (foto, Tomèu Pou)

passat mes de març en un desgraciat accident.

A la trobada hi varen participar l'Aplec de Marratxí, Aromes des Puig de Marron de Santa Eugènia, Grup Copeo de Sineu i Font Figuera de Lloret de Vista Alegre, tots ells dirigits per Pedro Duran.

Abans de les actuacions dels parados, hi va haver la demostració de les Escoles de Ball Mallorquí de cadascun d'aquests grups.

L'assistència de públic fou nombrosa i participativa en aquesta trobada homenatge.

**PINTADES A SANT MARÇAL
CONTRA LES URBANITZACIONS**

El dia 11 de setembre els cabaneters que passaren per la carretera de Sant Marçal fins a Es Figueral es toparen amb unes pintades al terra de la carretera. Aquestes pintades defensen la natura i critiquen i ataquen les urbanitzacions incontrolades que

amenacen el paisatge del nostre terme.

ES FIGUERAL

SENYALITZADA LA FUTURA ROTONDA

Durant aquests darrers dies s'ha senyalitzat al terra, la futura rotonda que suprimirà la cruïlla de la carretera d'Inca i la de Sa Cabaneta i Pòrtol.

Aquesta rotonda pretén agilitzar el trànsit i evitar retencions en aquest punt de Marratxí.

BUNYOLS PER LES VERGES

Enguany en Jaume Servera i la seva dona repetiran l'experiència de l'any passat i ens tornaran endolçar durant el mes d'octubre i en especial la setmana de les verges amb els seus exquisits bunyols i xurros. Aquest matrimoni tindrà instal·lada la seva parada de dolços a devora la rellotgeria d'Es Figueral i asseguruen que els d'enguany encara seran millors que els de l'any passat.

Es Pont d'Inca

INAUGURACIÓ DEL LOCAL DE LA TERCERA EDAT

Segons notícia de darrera hora per a dia 24 de setembre estava prevista la inauguració dels locals de la tercera edat del Pont d'Inca, situats a l'estació del tren. El mes que ve podrem donar més detalls.

**AUTOSERVEI
CA'N CROSTA**
Pollastres a l'ast

C/ Major, 96
Tel. 60 22 59
Pòrtol

**PAPERERIA
S'ESTEL**

Dimarts horabaixa
tancat

C/ Major 71
Tel. 79 74 40
Pòrtol

FORN - PASTISSERIA

BON JORN

**El millors productes
i el millor servei**

De dilluns a dissabte, de 7 a 13'30 h. i de 17 a 20h.
diumenge, de 7 a 14 h.

C/Queipo de Llano, 8 **79 75 72** Pòrtol

Es Pont d'Inca Nou

FESTES A LA URBANITZACIÓ

Dissabte dia 10 de setembre tengué lloc la ja tradicional diada festiva a la urbanització des Pont d'Inca Nou. Aquesta festa, prevista en principi per dia 3 (recordau que ja a la primera es va decidir que se celebraria el primer dissabte de setembre), s'hagué d'ajornar fins a dia 10 per causes alienes a la voluntat de qualcuns dels membres de la comissió de festes.

El programa ens convidava a venir amb una breu salutació acompanyada de tres gloses:

Arriba sa nostra festa
amb il·lusió i alegria,
jo de tu m'atreviria
a una cosa com aquesta.

Bicicletes i cucanyes,
jocs d'al·lots i de majors,
sonaran tots es tambors,
fins i tot de ses aranyes.

No deixeu de venir i riure;
jugau, cantau i ballau
i per unes hores amagau
preocupacions i malviure.

al·lots per a la gimcana, la qual havia de començar a les 10:00. Pel que es veu va agradar tant la de l'any passat que ja feia dies que molts d'aquests jovenets s'havien agrupat per participar-hi. Hi va haver dues modalitats. Els guanyadors de la modalitat fins a 12 anys varen esser en Bernat Suau, en Miquel Àngel Pozas i en Pere Calvo; pel que fa a la modalitat de 13 a 17 anys, les

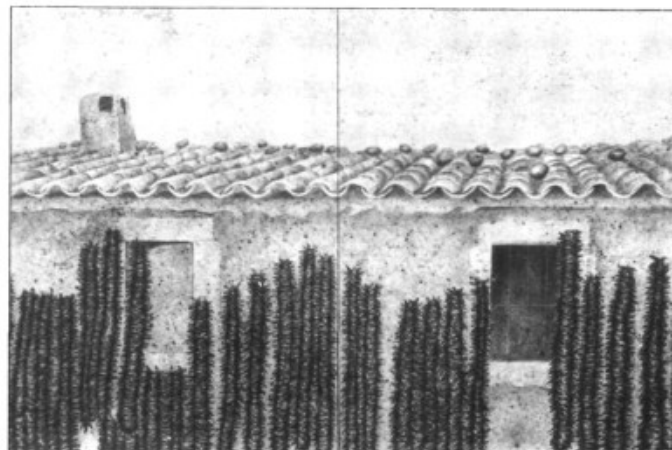
S'ha de dir també que l'esmentat programa ha augmentat considerablement de pàgines, quasi totes de propaganda de nombroses marques comercials que col·laboraren en la festa. Enguany se sortejaren moltíssims regals entre els veïnats amb un número que es va repartir casa per casa una setmana abans, juntament amb el programa, i una invitació per sopar. Durant aquest repartiment, els veïnats col·laboraren voluntàriament amb aportacions econòmiques. Cal donar l'enhorabona a tots per la il·lusió amb què ho feren.

Els actes que s'esdevengueren varen esser pràcticament els mateixos de l'edició anterior. El dematí la festa començà amb la tradicional amollada de coets, després la banda de cornetins i tambors Groc i Verd de Palma va fer una volta pels carrers des Pont d'Inca Nou. A poc a poc, anaren arribant els

guanyadores varen esser na Xisca Rotger, na Carolina Sitges i na Laura Quetglas. Durant la gimcana es va jugar el segon trofeu de futbol sala «Es Pont d'Inca Nou». A les 12:00 començaren les cucanyes i els jocs infantils; l'encarregada d'aquests darrers va esser n'Estrella.

L'horabaixa s'encetà amb una volta amb bicicleta per l'interior de la urbanització. Hem de destacar que la participació va esser molt nombrosa. Pel que es veu, les bicicletes fan deixondir molta gent. Poc després començaren les corregudes de joies, sempre amb la inevitable caiguda d'alguns participants sobre l'asfalt. Afortunadament, només petits ensurts. A les 20:00 hores es repartí el berenar/sopar que es basava en un pa amb oli d'allò més complet. Entre mossegada i mossegada de les llesques de pa i glops de pepsi o sangria, passaren per

Benvolguts subscriptors: Pòrtula realitza un sorteig cada mes. Cercau els guanyadors a la plana 30.

Foto, Tolo Aguilar

TROBADA DE PINTORS A PÒRTOL

El passat 18 de setembre es reuniren a l'Escorxador de Pòrtol una quarantena de pintors per entregar la seva obra sobre la indústria de fabricació del pebre bord.

A l'hora de dinar en Tomeu i na Maria de la carnisseria sa Cabaneta s'encarregaren de fer una bona paella a la porxada del Costa i Llobera.

Més tard s'inaugurà l'exposició col·lectiva, a la qual per tany l'obra d'Alexandre que il·lustra la portada. La fotografia que encapçala aquest escrit correspon al quadre de Maria Canyelles, elegit per l'Ajuntament per engrandir el fons artístic municipal.

NOVA REVISTA

El Grup sa Fullarasca, centre manual que fa tallers i activitats d'esplai, ha tret una revista d'informació interna.

Segons els responsables intenten que cada mes les informacions sobre les activitats del grup puguin arribar completes i puntuals cada mes a tots els interessats.

Aquest grup, ubicat a la plaça de Bartomeu Riera de sa Cabana, fa una

tasca important amb els nins del Pont d'Inca, Es Garrovers i Cas Capità, encara que estan oberts a la resta de la població marratxinera.

**Servei Assistència
Tècnica**

Miquel Bordoy

Televisió, vídeo i antenes

Telefunken, Thomson, Emerson, ITT, Sanyo
i altres marques

C/Cabana, 67 baixos 60 04 03 60 07 73
Es Pont d'Inca

damunt el cadafal diverses cases regionals: gallega, murciana i mallorquina.

La diversió inicià la seva recta final amb l'actuació de karaoke làser d'en Chicho i na Carmen. Va esser aquí quan començaren els sorteigs, entre els quals hi havia un viatge a Canàries, una mountain bike, una televisió en color, un joc d'escriptori, etc. Hi hagué també concursos de karaoke i diversió per a tots els assistents fins a ben entrada la matinada. També hi va haver un acte que no estava previst en principi en el programa: exhibició de focs artificials. Comptat i debatut, es va repetir l'èxit dels anys anteriors.

JOSEP ANTONI CALVO

CLINICA DENTAL
PONT

D'INCA

HORARI

Matins:

Dilluns, dimecres, divendres
de 10'30 h. a 12'30 h.

Horabaixes:

De dilluns a divendres
de 17'00 h. a 20'30 h.

Urgències:

Tel. 75 62 75

Avda Antoni Maura, 6 (Centre Comercial)
Tel. 79 40 36 Es Pont d'Inca

Sa Cabaneta

BUTZETES, LA NOVA ESCOLETA INFANTIL

Na Maria Antònia Isern i na Rosa Jaume, les dues cabaneteres, han obert una escoleta infantil a Sa Cabaneta per a nins de 0 a 3 anys. Aquesta és la entrevista que férem.

Des de quin dia funciona aquesta escoleta?

-Des del quatre de juliol.

Teniu molts de nins?

-Sí, tenim molts de nins, aproximadament 27 nins, no ens podem queixar.

Fan bonda?

-En fan, tenint en compte que són nins molt petits.

És una feina cansada atendre aquests nins?

-És cansada, però ens divertim molt, al vespre quant pensam les trastades i gràcies que fan al llarg del dia ens fuig de cop el cansament.

Quins horaris teniu?

-Obrim a les vuit del matí fins a les set del vespre i no tancam al migdia.

Teniu servei de menjador?

-Sí, a partir de la una donam dinar a tots aquells que necessiten el servei de menjador.

Que tal mengen els nins?

-Mengen molt, ens pensàvem que no menjarien tan bé per l'edat que tenen els infants, però amb el temps que fa que funciona el menjador no hem trobat cap al·lot problemàtic.

Com se us va ocórrer la idea de posar una escoleta?

-Se li va ocórrer a na Rosa, fa molt de temps. A mi no m'havia passat mai aquesta idea pel cap però em feia il·lusió treballar amb infants, així fou com na Rosa me'n va començar a xerrar. A jo em va agradar la idea, i després de xerrar amb pares, amics i animades per la gent, aquí hem arribat.

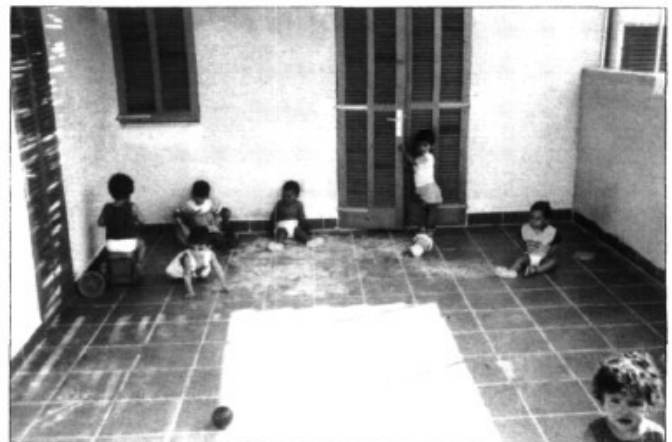
Què heu pensat fer durant l'any?

-Hem dividit els infants en dos grups, el grup dels més grans que tenen 2 i 3 anys i els més petits que tenen de 0 a 2 anys. El que pretenem és estimular el desenvolupament de totes les capacitats, tant físiques com afectives, intel·lectuals i socials dels infants. Per això hem fet una programació per cada un dels grups que durem a terme durant tot el curs escolar. Entre altres activitats cal destacar la celebració de totes les festes populars i la participació dels pares dins la nostra acció educativa.

Què és el que més agrada als nins?

-Els nins disfruten jugant entre ells, cantant i ballant, per una altra part els agrada que estiguis per ells, si els nins es troben dins un ambient alegre ells disfruten fent el que els agrada.

**XISCA AGUILÓ I ROIG
CATI CATALÀ I SERRA
NEUS BIBILONI I VICH**

FESTES DE SA CABANETA

Com ja sabeu, del 3 a l'11 de setembre es celebraren les festes populars de Sa Cabaneta. Però abans de res voldríem donar l'enhorabona a la comissió de festes, una comissió formada per socis de les associacions de mestresses de casa, tercera edat, veïnats i Es Campet. Per l'entusiasme de dur endavant uns dies de bulla i convivència amb els veïns de Sa Cabaneta i de Marratxí en general que hi volgueren participar.

Alguns dels organitzadors de les festes

Jocs infantils, concerts, exposicions, carreres de cintes, futbol, volta amb mountain-bike, berbena, teatre, focs, karaoke, ballada popular, fritada, trucs, jocs de sala conformaren els esdeveniments festius d'enguany.

Mestre Pere Duran a l'homenatge a Llorenç Pau Oliver

La gent quan hi ha festa i convivència respon i assisteix i així va ser com tots els actes tengueren una gran participació, essent un èxit total. Un dels actes més emotius de la festa fou l'homenatge que va retre el grup Aplec de Marratxí al desaparegut Llorenç Pau Oliver. Sobre aquest tema trobareu més informació a les Quatre de fresques.

Tomeu Pou

Des Pla de na Tesa

ANÀREM A BALLAR DE BOT A BADAJOZ

Malgrat el grup amfitrió no pogué assistir a la nostra Ballada Popular realitzada al mes d'agost d'enguany, la seva invitació cap a la nostra agrupació seguí endavant, i així, els «Aires des Pla de Marratxí» partirem cap a Castuera (Badajoz).

Fou un viatge curt però intens, del qual cal destacar la gran acollida del grup organitzador de l'esdeveniment, i la simpatia de tots els assistents al «Festival Internacional de Castuera», que comptà amb diversos grups de la península, un de Portugal i nosaltres. Tampoc no podem oblidar la participació d'un públic molt nombros i animat que gaudia dels balls típics populars dels grups convidats, els quals demostraven una gran professionalitat.

Des d'aquí, malgrat aquest escrit no els arribi, volem donar les gràcies a «Los Arrieros», i esperam que l'any que ve siguem nosaltres els qui poguem gaudir de la seva presència i del seu folklore.

Maria Teresa Moyà

Miguel Angel

Perruqueria

Horari:

dilluns, 9 a 15 h.

dimarts a divendres, 9 a 22'30 h.

dissabte, 9 a 16 h.

Dimecres horabaixa
preu especial 3ª edat

C/Major, 66 Tel. 79 77 38
Pòrtol

MIQUEL AGUILÓ I PALLICER

El dibuixant Miquel Aguiló, nascut a Calvià l'any 1951, ens va rebre a la seva casa de sa Cabana per parlar-nos de la seva experiència artística. Ell es defineix com a pintor surrealista, tot i que també ha practicat l'hiperrealisme. Li agrada molt estudiar les formes i gaudir de la llum mediterrània, sobretot quan aquesta és matisada pels propis elements de la naturalesa. Pel que fa a la seva evolució, cal destacar que de cada vegada és més difícil trobar les formes dins els seus dibuixos.

Quan decidires agafar el llapis i el paper per començar a fer els primers dibuixos?

En els *guateques* de finals dels anys 60. Jo feia els cartells i jo mateix els penjava, és a dir, va esser més o manco motivat per l'època. La música m'agradava molt i em fixava moltíssim amb les portades dels discos californians. Varen esser la font d'inspiració dels meus començaments.

Després vàrem fer un local i vaig pintar les parets amb pintures rupestres. En aquesta època ja hi havia la llavor.

Has guanyat molts de premis? Quines han estat les exposicions més importants?

He estat seleccionat per a l'Exposició XXXII concurs internacional de dibuix de la Fundació Ynglada-Guillot. Ara bé, els premis vénen quan vénen. Vaig guanyar el primer premi de dibuix en el XII certamen Adebà 92.

He exposat a s'Escorxador de Marratxí; després vaig anar a Can Torró. Enguany és el XX aniversari del Garito, i tenc previst fer-hi pròximament una exposició.

Es pot esser dibuixant i viure del dibuix a Mallorca?

No. En absolut. Vaig intentar dedicar-me a fer retrats, la gent n'estava contenta del resultat, arribava a tenir un poc de feina, però no per viure-hi. Però llavors no tenia temps per crear. Ara en el temps lliure puc fer allò que vull, de l'altra manera no tenia temps d'esser jo mateix.

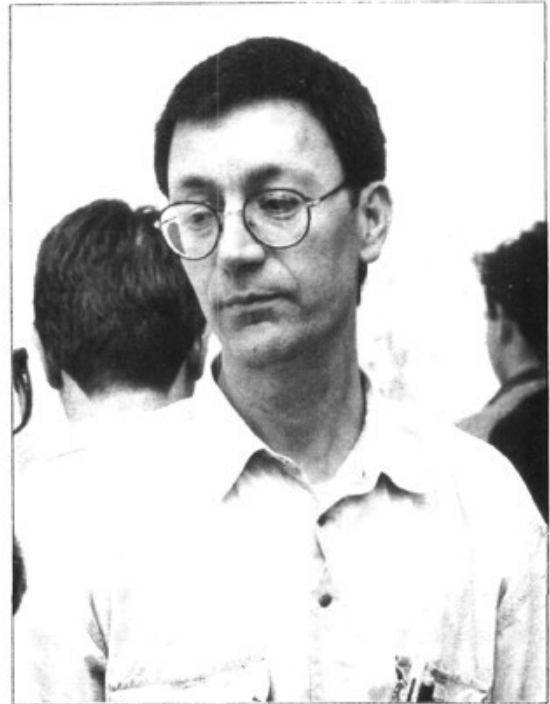
Quan entres dins el món comercial ja no pots pintar allò que vols. Jo vaig dibuixant, fent la meua feina i les crítiques que he rebut han esta sempre a nivell tècnic.

Quines influències destacades en el teu estil? Quins dibuixants o artistes t'agraden més?

Un dibuixant et pot agradar molt i no influenciar-te. La primera influència va esser en Dalí. Ara m'agrada molt en Roberto Matta. Aquest és un artista molt orgànic, connecta moltíssim amb jo.

És un alliberament per a tu cada acte de creació?

Tal vegada hi ha gent que pinta per plaer, en canvi jo no hi pint. El plaer ve al final, quan has aconseguit enllestir l'obra. Intentes adaptar-te al teu propi jo. Quan has tret aquestes formes que la gent reconeix com a teves, et sents satisfet.

foto, Tolo Agullar

Com neix una obra?

El dibuix parteix d'una idea bàsica que vaig transformant i metamorfosant. M'agrada partir d'idees reals, de la naturalesa. També trobo una connexió entre els meus dibuixos i la poesia.

Què recomanaries als dibuixants que comencen ara?

Pens que aprendre és bàsic. Jo vaig anar dos anys a Arts i Oficis. Has de tenir les nocions bàsiques de dibuix. Quan un comença no s'ha de conformar amb allò que sap, sinó que ha d'aprendre cada dia un poquet més. Hi ha dibuixants que tenen idees, però tècnicament no estan ben preparats. Una persona quan comença s'ha de preocupar de la formació. Jo vaig començar, com ja vos he dit, al final dels anys 60, però fins als 80 no vaig dir «estic preparat». Als anys 70 vaig estar afixat dins el món de la fotografia. Em va ajudar a comprendre la qüestió de la llum. Referent a la qüestió de la llum mediterrània, he de dir que no hi crec plenament. Aquesta llum s'ha de matisar, a la tardor hi ha moments en que podem jugar amb aquest matisos, els niguls, els canvis de lluminositat a causa de la variabilitat del temps. El mes d'agost, en canvi, no té matisos. Durant molts de dies no es pot veure ni un nigul en el cel que el matisi.

T'agrada Pòrtula? Què hi llevaries o què hi afegiries?

Està bé que hi hagi pàgines d'esports, perquè hi ha gent que li agrada molt. Jo la guardo pels articles que són més permanents o intemporals. Estaria bé que hi hagués més articles artístics. Per altra banda, he de dir que la revista té molta utilitat dins el terme. Les entrevistes són molt interessants, ja que es dona l'oportunitat a la gent per descobrir les persones. Es tractaria, més que llevar res, d'afegir-hi coses.

He de recordar que vaig esser col·laborador de *Pòrtula* amb una tira de dibuix. També vaig fer la portada del número 50.

JOSEP ANTONI CALVO
CATALINA BESTARD

Benvolguts subscriptors: Pòrtula realitza un sorteig cada mes. Cercau els guanyadors a la plana 30.

VETLADES A CAN PERE D'INCA

La vetlada celebrada el 16 de setembre ens posà en contacte amb un món allunyat del nostre però que té unes ressonàncies tan familiars com poden ser la corrupció, la injustícia o la lluita humana per la salvació. El convidat va ser un portolà que ha estat missioner al Perú, Pep Garau. Els col·laboradors que hi participaren, el metge Melcior Puigserver i el mestre Antoni Roca, repetien visita perquè tothom qui tasta les tertúlies de can Pere d'Inca es queda amb ganes de tornar-hi.

Pep Garau va viure cinc anys al Perú, el darrer any l'ha passat a Mallorca i ara se'n va aquest octubre a Roma per llicenciar-se en Teologia. Es vol especialitzar en un tema que l'apassiona, la teologia fonamental, que tracta de la fe en relació a les fronteres o límits de la religió amb la ciència, amb altres disciplines i amb les altres doctrines espirituals. El fenomen universal pel qual el gènere humà ha necessitat creure en alguna divinitat i en el més enllà és un enigma però també un fet que vol estudiar a fons durant els pròxims dos anys.

L'experiència del Perú i de ser missioner el va marcar profundament. Diu que a la primeria d'estar-hi s'enyorava, que li resultava difícil adaptar-se a les condicions tan diferents d'aquell país respecte de les comoditats burgeses que solem tenir a Mallorca. Però a poc a poc es va sentir més a gust amb el lloc, la gent i la labor que hi feia, fins al punt que a l'hora de tornar li costava pena deixar tot allò. Va haver de fugir per protegir-se del grup «Sendero luminoso», que rondava per la seva parròquia, a Cajamarca, i que ja havien disparat a un altre capellà (Miquel Company, rector des Pla de na Tesa) i havien assassinat dos franciscans també mallorquins.

Precisament va ser a l'hora de partir que Pep Garau s'hagué d'enfrontar a la prova més dura, perquè si volia continuar al Perú, tenia el perill de morir a mans del grup armat. Aleshores, ens confessà, l'assaltà la temptació de comprar una pistola per defensar la seva vida; però això era ben incompatible amb la integritat moral que ha de mantenir un capellà, no hauria estat coherent amb allò que creu i predica. Una altra opció era quedar i probablement ésser assassinat. Ell decidí tornar a Mallorca, l'ideal de després d'haver lluitat terriblement amb la seva consciència, perquè una cosa és morir

LA TEMPTACIÓ DE LA FE

Pep Garau (fotos, Joan Massot)

per una causa i una altra ben diferent, tenir-ne l'ocasió.

La situació social, política i econòmica en què es troba el Perú fa escarrufar. Pep Garau ens ho descrivia amb tot detall i amb l'eloqüència pròpia dels qui saben captivar amb la paraula i dels qui han viscut una experiència que els ha transformat la seva visió del món. Deia que la corrupció política i administrativa és enorme, tan enorme com la pobresa, la falta d'atenció sanitària, cultural o de recursos tècnics. Els peruans pateixen les conseqüències de segles d'explotació i opressió de pobles estrangers que s'enriqueixen a costa del seu treball mal pagat i també de la passivitat del seu caràcter, de l'estoïcisme amb què suporten tota casta de sofriments perquè el seu sentiment de poble i la seva capacitat de defensa han estat destruïts.

En el transcurs de la vetlada es parlà del Vaticà en contrast amb la misèria absoluta del tercer món. Pep Garau troba que el Papa s'aferra quasi exclusivament a la defensa del dret a la vida, que prohibeix l'anticoncepció però en canvi no diu res sobre la pobresa que predicà Jesús i que l'Església no practica. Algú li demanà què faria ell si pogués canviar algunes coses i digué que primer reduiria els processos burocràtics, i que per fer una Església més pràctica i més acostada a la realitat, permetria que els capellans es casassin i que la dona accedís al sacerdoci; reimplantaria la figura dels diaques, que abans feien una gran tasca social; és partidari de mantenir la litúrgia i el ritual.

Encara es descabdellaren més temes, tots ben interessants: el llibre del Gènesi, la seva interpretació en el temps i la lectura que en pot fer la ciència; la religiositat i la superstició dels

DIÀLEG REPOSAT

Diàleg reposat, també despert i lúcid. El lloc, auster. La taula tapada de viandes informals, tornaven més bones a mida que el silenci de la nit ens anava aclaparant. Nou persones, persones ben disposades l'envoltàvem. La calidesa de l'ambient (vi inclòs) feia més agradable la frescor de la nit.

Diàleg reposat, unificador de criteris, aclaridor. Que parla i escolta, enllepolidor. Diàleg plàcid, enfront la crispació omnipresent i quotidiana. Un recer per l'esperit.

En Pep Garau, el convidat. Sempre present. S'anava fent transparent. Humà, sincer, vertader. Ric en expressions, senzill en l'exposició. Pensa el que diu i diu el que pensa, per molt compromès que sigui.

En Biel depositava a cada estona sobre la taula nous i variats pretextes alimentaris o begudes per estirar al màxim la vetlada. Ningú amollava.

A la fi, tard ferm, esclataren les bromes, fins i tot parlàrem del futbol de les nostres viscères. Hora per la cloenda d'un sopar per guardar a la memòria.

Pep, que l'estada a Roma et sigui tan profitosa com esperes. Molts d'anys de vida a les vetlades, tant de bo totes les llars retrobin el plaer d'un diàleg sovint perdut, el que apropa els éssers.

SION PUIGSERVER

peruans, els pobles americans que parlen qultxua i que algú ens fa creure que parlen espanyol, l'opinió que els peruans tenen dels espanyols...

Es poden desprendre nombroses conclusions de tot el raig inesgotable que Pep Garau abocà sobre la taula. És un gran conversador, pacient, serè; té el punt just d'eufòria dels qui saben transmetre la fe i l'essència de l'ideal pel qual lluiten incansablement. Tal vegada, la més gran ensenyança que rebé dels peruans és l'autèntica humilitat: la necessitat d'amor i d'ajuda d'aquelles persones que no posseeixen més que tendresa que els vessa pertot.

JOANA MARIA MATAS

JOSEP GARAU, LA IL·LUSIÓ DE DONAR-SE ALS DEMÉS

Josep Garau i Tries, de 35 anys a va néixer a Pòrtol el 16 de maig del 1959. De petit va viure a Melilla i a Pòrtol. Del 85 al 88, ja ordenat de capellà, visqué a sa Pobra. Se'n va al Perú on viu fins l'any passat.

Durant el **temps lliure** escolta **Música** clàssica, sobretot el barroc, Bach, el barroc italià i Haydn. Li agrada llegir filosofia, teologia i història i després com a hobby "menor" li agrada el futbol. És soci de l'OCB de Sa Pobra.

A part dels **viatges** "apostòlics" que ha fet diu que li fa peresa partir però que una vegada que hi és no tornaria. Gràcies al seu viatge al Perú va tenir ocasió de conèixer Santo Domingo i l'Ecuador. Engunay s'ha acostat a Turquia i Terra Santa. Europa un poquet, França, Itàlia...

Llegeix més assaig que novel·la, però aixímateix destaca Stendhal, Dostoievski i Dickens. De tota manera s'estima més l'assaig filosòfic, sociològic o teològic i la història. Vicens Vives, Sant Agustí, Kierkegard, Kant i Hegel són els autors més seguits. Sempre té una sèrie d'obres en marxa; actualment una història de l'Església i una breu història d'Espanya i després un estudi revisat dels sacraments segons el Concili de Trento...

Quant a **premsa** combina un diari nacional, que generalment és la Vanguardia, i un local que pot ser el Diario de Mallorca o el Dia del Mundo. De **Pòrtula** n'és subscriptor i li suposava un nexe d'unió quan era allà enfora.

Assegura que li agrada el bon **cinema**, especilament l'uropeu, el cinema italià, li agradava molt Visconti. Sent admiració per Casablanca de Curtiz, pel i cinema en blanc i negre americà i també destaca Fellini com a director i Laurence Olivier, Greta Garbo i Katherine Hepburn quant a intèrprets. La darrera pel·lícula que ha vist és *Kafka, la història oculta*.

En relació a altre **Arts** li agrada molt la pintura barroca i la renaixentista. També li agrada l'impressionisme. És feliç de

contemplar un quadre i poder disfrutar-lo.

De la **TV** troba que és un bon medi mal empleat, molt mal empleat. Quan se'n va anar al Perú encara només hi havia les públiques i es creia que amb més oferta trobaria més qualitat però s'ha sentit decepcionat. Amb tot, destaca TV3, els informatius, els reportatges de la segona cadena. I veure el futbol, sense abusar.

Li agrada la **cuina** mallorquina, peix i carn. Li agrada molt el pa amb oli i diu que al Perú l'enyorava molt. Altres plats preferits poden ser l'arròs amb caragols i la carn i el peix torrats.

Va **esser** futbolista amb el Marratxí però ara fa poc **esport**, llevat de caminar que li agrada molt. Com ja podeu pensar segueix el futbol.

La seva principal **virtut** podria esser saber escoltar i també saber contemplar. Per contra, el **defecte** és la impetuositat, es considera una persona pacífica però davant segons quines circumstàncies pot respondre amb agressivitat. No sap dir que no i també és desordenat. També diu que és d'efecte retardat.

El **pitjor** que han dit d'ell és que era un enxufat del bisbe. El **millor**, que és mol carinyós amb els nins.

Li agradaria que el **recordassin** com una una persona que atenia la gent, com una persona acollidora.

A part de Jesucrist i dels Sants s'estima més els creadors que no els conqueridors. **Admira** Sèneca, Tomàs d'Aquino, Kant, Einstein. També admira polítics com a creadors d'Europa, creu en Europa. Li agrada Joan XXIII.

En les persones **valora** la sinceritat, l'honestetat, la capacitat de reconèixer els propis defectes, la humilitat. Creu en aquell que va amb els peus enterra.

SOBRE LES VETLADES

M'hi vaig trobar molt bé. Tant de bo hi pogués tornar. Me sent dins el meu cau. Es a dir, jo em sent molt mediterrani i crec en la conversa fàcil i estar per compartir allò que ens uneix i que ens separa. Una vegada a Sa Pobra vaig acostar-me a dos homes a sa plaça, a un arbre hi havia dues fulles seques, i aquells dos homes van començar a xerrar d'aquelles fulles. I van estar una hora i mitja xerrant d'aquelles dues fulles, jo de tant en tant deia qualche cosa, però vaig quedar admirat de la facilitat i de la riquesa de vocabulari i es sebre estar parlant d'una cosa nimia com pot esser dues fulles seques. M'agradaria que això es recuperàs i que la televisió no mos tanqui dins ca nostra. S'ha de fer més sovint això, xerrar, conversar, i a lo darrer, quan pareix que la cosa acaba, treure el *Suari* i tornar a seure i començar de nou.

La seva **il·lusió** és esser un bon capellà. Esser una persona capaç d'entregar-se sense emperons.

Considera que **Pòrtula** atén totes les dimensions de la vida humana de Marratxí, tant aquella persona que fa cent anys com el darrer ple de l'Ajuntament. Creu que la fa gent del poble i se nota que és la veu del poble. Per contra troba que hauria de ser més crítica contra el procés d'urbanització de Marratxí.

Per a ell aquest és el principal problema del nostre terme, el procés imparabile d'urbanització, la pèrdua d'identitat forana de **Marratxí**. Creu que som un poble molt fenici quant a l'adoració dels doblers i de la riquesa immediata.

Es sent identificat amb algun partit polític del qual ens n'amaga el nom. Li interessa la justícia social i la llibertat per damunt de tot. Li interessa la qüestió ecològica i li preocupa la qüestió de les nostres arrels històriques i culturals.

Creu que l'art de la **política** té dos significats, un de pejoratiu que per desgràcia haurien de corregir els que s'hi dediquen, i l'altre és la preocupació per la 'polis' i després posar mans a l'obra.

A Pep Garau li hagués agradat parlar sobre l'amor i l'amistat, coses que valora molt i que donen sentit a la vida. A mi també, i encara de moltes altres coses. Però ja haurà d'esser en tornar-hi. Sort devers Roma, Pep.

Biel.-

Benvolguts subscriptors: Pòrtula realitza un sorteig cada mes. Cercau els guanyadors a la plana 30.

Opinió Pública

SON REUS, BÉ O MAL?

Ens acostam al camí de sa Fita per demanar als veïnats d'aquella contrada de Marratxí què pensen sobre son Reus, quins problemes els dóna i quina solució hi veuen

José Plata

No n'estic molt al corrent, però els problemes que hi pugui haver són els que diuen els veïnats de per aquí. Que pot dur conseqüències a la salut, res més.

En aquests moments aquí hi ha molt mala olor, sobretot als matins hi ha molt mala olor.

Sobre com es podria resoldre aquest problema no en tenc ni idea.

Josep Valverde

No podem dormir d'olor que fa els vespres, sobretot segons d'on ve el vent.

No més s'arreglarà si ho lleven.

Rosa Palenzuela

Això és un desastre. Fa molt mal dormir. Si no ho lleven fa mala olor i molesta especialment el vespres.

Marcelino Gómez Cabrera

L'únic que hi ha són els camions que passen per aquí i l'olor, sobre tot quan el vent ve de

d'aquella part.

Resoldre aquests problemes és cosa dels Ajuntaments.

Armando Jareño

A mi me dóna molt d'emprenyos es camions que vénen per aquí, i molta olor. Però si tanmateix hem fet una sèrie de protestes, però per molt que facem, fill meu...

Jo crec que no t'és solució, i llavors ja ho estan fet, per molta protesta que estan fent, per molt que diguin, fill meu, no ens han fet cas. No han fet cas de res.

Carmen Gallegos

Jo de moment no en sé molt, però diuen que donarà mals olors, que farà una cosa lletja per aquí, que hi haurà fums, hi haurà contaminació.

Convé que el se'n duguin a un altre lloc o que el cremin com l'han cremat sempre.

Maria Jesús Rojas

Fa poc temps que som aquí però he sentit que fa mala olor. Això ho haurien de posar a una altra part que no molestàs.

Francisco Jimenez Alvarez

D'aquest camí de sa Fita no se'n cuida ni Marratxí, ni Palma ni

ningú, i passen camions de més de deu tonelades de fems i no se'n cuida ningú. Tanmateix faran el que voldran.

Jo crec que no se pot arreglar, perquè això és fatal.

Fa molta pudor, quan ve es vent d'allà aquí no hi ha Cristo que hi estigui. Ara imaginau quan posaran que han de cremar tota sa porqueria de Mallorca, aquí no hi haurà qui pari. Aleshores haurem d'armar ses escopetes i aturar tots es que passin. No hi haurà més remei.

Joaquina López

Que vol que li diga de ls problemes? no els volem, primer si és de la presó no la volem perquè és molt mal resultat. De lo del fems aquí tenim unes olors que són fatals.

De com s'ha d'arreglar ja no li puc respondre. Jo què sé com poden arreglar les coses, no es pot, no es pot arreglar.

Dionisio Arias

A nosaltres Son Reus no ens dóna cap problema, només un poc d'olor quan ve el vent d'allà, però a jo no me'n dona cap.

Si no hi fan la incineradora, a on la cremaran aleshores? A jo el problema es que a jo no em dona llum Marratxí, jo no tenc llum i jo ja fa dos o tres anys que tenc aquesta casa. Tots els que estam aquí no ens volen donar llum i pagam la contribució des de fa dotze anys. Les obres són il·legals, però quantes mils de casetes no són il·legals com aquesta? Quantes mils n'hi ha a Marratxí d'il·legals? No els poden autoritzar perquè per aquí no ha passat ni l'arquitecte ni l'aparellador. Aquest són els

problemes; jo me'n fot de l'incineradora. Ningú vol la presó i ningú vol l'incineradora. La durem a Bunyola i allà que cremin al voltant de Bunyola o la durem a Lluçmajor i que cremin al voltant de Lluçmajor. Els containers tampoc. A jo ni em va ni em ve la presó i tampoc ni em va ni em ve la incineradora.

Marc Hathaway Davies

En aquest moment present no hi ha a problemes, però no volem una incineradora ni cap presó.

Maria Moranta

Per aquí qualche dia sentim olor.

Com es podria arreglar aquest tema? Jo no ho sé, que vols que te digui? Si fan s'incineradora no sé si és per bé o és per mal. A lo millor és una millora i a lo millor és un contrari. Jo no ho sé.

PARTITS I FEDERACIÓ DE VEÏNATS

També hem volgut saber l'opinió dels polítics de Marratxí i de la Federació de veïnats sobre aquest problemàtic tema.

Martí Serra (PSOE)

Jo crec que s'ha d'analitzar una mica globalment la problemàtica de l'eliminació de fems, de residus sòlids a Mallorca. És un problema molt seriós i amb moltes dificultats que en aquests moments està en una situació lamentable. Hi ha fems per tot i crec que és necessari prendre una determinació ferma de resoldre aquesta problemàtica. Pels coneixements que jo tenc, és a

(>>>)

dir, partint d'una reunió que es va fer al Col·legi de Metges, pareix ésser que la incineració no és tan perillosa com s'ha volgut fer veure o com s'ha vengut explicant. Hi ha un debat damunt aquest tema, pareix ésser que si es fa de la forma adequada, amb les condicions que toca i així com està previst que es faci, a Mallorca en principi els perills per la salut no existeixen i són més petits que altres contaminacions com pugin ésser dioxines com ara els fums dels cotxes i altres. Això suposa que s'ha de fer en les condicions adequades que és el que realment s'ha de controlar. I des de l'Ajuntament de Marratxí i des de les Associacions de Veïnats el que s'ha de controlar és que la incineració es faci en les condicions adequades i si no es fa així s'ha d'exigir el tancament de la incineradora.

Nosaltres creim que també s'ha de potenciar moltíssim abans de la incineració la recollida selectiva de residus. I això s'ha de potenciar, s'han de facilitar els medis per fer-ho i a cada casa s'ha de començar a fer recollida selectiva. Aquesta recollida que en aquest moments és d'un 15% ha d'arribar a ser del 50%. L'altre 50% restant que queda és el que realment no té altra sortida i s'han de fer altres mesures ja que amb la quantitat que es produeix a Mallorca, que actualment no hi ha agricultura, no hi ha manera d'arreglar-ho. Fer una incineració ben regulada amb els condicionants tècnics i sanitaris i amb els controls que toca com s'està fent per exemple a Dinamarca que és un país molt avançat en aquest sentit, creim que, és una postura que ha adoptat el partit, creim que s'ha de defensar i creim que és l'única sortida viable que veim per Mallorca.

Miquel Bestard (UIM)

És un tema que ja s'ha plantejat diverses vegades per la premsa, he llegit una sèrie d'opinions d'altres partits i d'altres persones. Jo la meua particular és que m'agradaria que això estàs el més enfora possible del nostre terme. Però ara bé, el que sempre solem dir en aquests casos, si s'ha decidit que s'hagi de posar aquí, ho hem d'acatar. No hi estic d'acord però bé, jo pens que si no queda més remei, que el posin aquí on s'ha decidit.

Ara bé, també crec que els problemes que ara diuen si n'hi haurà o si no n'hi haurà haurem d'esperar que la incineradora estigui instal·lada i després

Estat actual de les obres de la incineradora de Son Reus (foto, J. Massot)

veurem qui es que es fa càrrec d'aquests problemes. Evidentment, nosaltres som un poble que estam a prop i possiblement sense cap dubte en sortirem afectats. I després veurem qui dóna solució a aquests problemes.

Gori Bibiloni (PP-UM)

La meua opinió és dubtosa perquè hi ha informes contradictoris. Hem de reconèixer que Mallorca ha d'eliminar d'alguna manera els fums i s'ha de resoldre el problema de les filtracions i de la contaminació, especialment de les gavines -que se'n parla poc i és un tema greu-, però no tenc prou elements de judici per dir si la solució de la incineradora és correcta o no.

Jaume Roig (Grup Mixt)

-No estic d'acord en un 100% amb la incineració, preferesc el reciclatge per lo qual estic preparant una idea sobre un sistema que podria ajudar a fer un reciclatge més selectiu del qual encara no tenc totes les dades per donar, però pareix ésser que aquesta incineradora que s'està construint és d'allò més modern que hi ha avui en dia i els informes favorables predominen sobre els no favorables davant el qual crec que són els tècnics els que haurien de donar totes les explicacions a la població i els polítics posar tots els mitjans possibles per explicar a la població que ajudin al reciclatge i que participin activament en ell. El que no podem passar de cap manera és el que està passant avui en dia amb els abocadors incontrolats, abocadors que es peguen foc, abocadors que filtren aigües i sucs a les capes del subsòl. Pensam que pareix ésser que a Marratxí sempre ens toca els quatre esquits de tots aquests problemes i crec que el que hauriem de fer és fer un pensament a nivell d'Ajuntament i donar una opinió municipal així com es va fer

amb el tema de la macropresó. Per lo qual crec que les primeres autoritats del municipi haurien de donar una explicació del que pensam conjuntament al poble de Marratxí.

Mariano Izquierdo (IU)

Bé, Esquerra Unida està en desacord amb el problema dels residus. Dels residus cremats en queda un 30 o un 35% i a nivell de salut també és perjudicial per a tota la població ja que els residus emeten toxines en el fum que respirem i també contamina les aigües subterrànies. Aquesta mesura de la incineradora creim que de fet ha estat rebutjada per la majoria de la població, ja que s'han recollit al voltant de 14 o 15 mil signatures. Estam en contra d'ella i com a solució proposam una recollida selectiva dels residus potenciant-la des del propi Ajuntament i les Comunitats Autònomes. I la materia orgànica que es reculli i que s'utilitzi com a abonament.

Lluís Tapia (Federació AA.VV.)

-Nosaltres com a Federació recolzàrem i col·laboràrem en la recollida de signatures a través de totes les associacions. I com a Federació repartirem uns fulls i recolzàrem aquesta recollida de signatures en contra de la incineradora que pareix ésser que ha de donar els perjudicis que ha de donar. Segur que ara actualment no n'hem parlat molt de tal com es fa ara i hem enfocat el tema cara a la incineradora. Però vaja, de tant en tant pareix que no tapen bé de terra els fums perquè si ve el vent d'allà ens ve una mica d'olor. Segons ens varen dir ja no tapaven ni tiraven la terra damunt com ho havien fet fins ara i que hi havia problemes per això.

Estam completament a favor de la plataforma de can Garriga i estam completament en contra no de la incineració, sinó del sistema d'aquesta incineradora que pareix ésser que no és el sistema adequat. Segons diuen d'aquí a dos anys quan entri la normativa europea aquesta incineradora quedarà desfasada de les normes i diuen que la tancaran. I no hi ha res clar, i com que no hi ha res clar nosaltres ja ens pronunciàrem en contra i així ho mantenim.

N. de la Redacció.- Malgrat haver-ho intentat diverses vegades ens ha estat impossible contactar amb el representant del PSM; per aquest motiu no podem oferir-vos la seva opinió.

Mallorca Universal

Ja al carrer
a partir del primer d'octubre
revista magazine mensual

- * La gent del Born conta quina premsa llegeix
- * Ens acostam a les Fires de Lluçmajor
- * El batle Gaspar Oliver fa el balanç de la situació
- * Coneixeu Sebastià Alzamora, premi Salvador Espriu?
- * Celebrem l'aniversari de Maria Antònia Salvà
- * Guillem Timoner parla de la seva vida esportiva
- * Miquel Segura adverteix que hi haurà brou per a tothom
- * Llorenç Vich opina que a Mallorca hi ha pocs valors literaris
- * Sabeu quines paraules franceses usen a Sóller?
- * Analitzam el moviment del darrer any al port de Palma
- * Sabeu qui és la veritable miss de Costitx?
- * Tolo Ferrà redacta els principis fundacionals de *Mallorca Universal*

... i encara més coses

Mallorca Universal

Tolo Ferrà SL NIF B07678915 Passatge Cantàbric 11,3,2 07007 Palma

Editor: 26 16 18 (Tel i fax)

Redacció: 79 78 70 (Tel) 79 74 36(Fax)

Aptat Correus 111 - 07610 Can Pastilla

Posau-vos en contacte amb nosaltres per a més informació,
subscripcions ,
publicitat,
suggeriments, crítiques, col·laboracions...
Esperam les vostres aportacions!

MESTRE BIEL SIPERA, L'HOME MÉS VELL DE PÒRTOL

Mestre Biel Company Fiol «Sipera», és l'home més vell dels habitants de Pòrtol encara que no hi nasqués vengué a viure-hi de molt petit, s'hi casà i des de llavors sempre hi ha viscut. Quan morí la seva dona, fa uns deu anys, va passar a viure amb la seva filla Margalida i el gendre en Pep de Cas Coix. Mestre Biel té el cap ben clar, sap ben bé lo que diu. Llàstima que la seva sordera molt profunda faci ben difícil entendre's amb ell. Ens ha rebut amb grans mostres de satisfacció i demostra recordar-se ben bé del qui fou el seu metge com també de la «metgessa».

Vós no sou de Pòrtol, quan i on nasquéreu?

A Algaida, el dia 13 de març de 1897. A una casa de foravila encara que molt a prop des poble anomenada Can Bernardino.

I quan venguéreu a Pòrtol?

Quan tenia només tres anys va morir ma mare, llavors me dugueren a ca uns tios que tenien una casa a Pòrtol i vivíem a un lloc de S'Aranjassa anomenat Can Sipera, d'aquí ve el malnom de la família.

Com fou la vostra vida d'infant?

Quan tenia devers vuit anys me posaren a fer de porquer de la nostra guarda i hi vaig fer fins que vaig començar la feina de marger.

On anàreu a escola?

Ja era ben garrut quan vaig aprendre de llegir i fer comptes. Es meu primer mestre va ser l'amo en Tomeu de Cas Comte, aquí a Pòrtol. Després d'ell també vaig anar amb mestre Jaume de Son Pi, es Sordet, que també estava empleat a s'Ajuntament a Sa Cabaneta.

Quan començàreu a fer de marger?

Vaig començar quan tenia devers tres anys amb un mestre que feia feina a Xorrigo, al primer dia em demanà «que noms?» i jo li vaig dir "Biel", «i vos mestre, què nomeu?» i ell em digué «Biel». «Idó» li vaig contestar jo «ja som dos Biels». I ell llavors em va dir «Tots els que han fet feina amb jo sempre se n'han anat tupats» i jo li vaig contestar «Idó jo seré el primer que no me n'hi aniré».

Què guanyàveu de soldada?

Vaig començar amb set reals cada dia. Sa primera vegada que me pagà s'usava sa calderilla i feien unes rudes de duro cada una, i me donà dues rudes. I jo li vaig dir «Mestre, una és més petita que s'altra, com és això?» I ell contestà «Així ho he rebut de l'amo en Tasar», que era l'amo de Xorrigo. Jo vaig mirar sa ruda i hi mancaven cinc peces de quatre, la torn posar bé i me'n vaig a ses cases i hi havia l'amo en Tasar i jo li vaig

dir «L'amo jo he vengut perquè vos me digueu lo que jo no sé i m'agradaria sabre-ho, quan m'han pagat m'han donat això, i vós veis que aquesta ruda és més petita que s'altra, i jo li he dit mestre aquest ruda és més petita que s'altra, i Mestre Biel m'ha contestat «Això és cosa de l'amo en Tasar, així ho he rebut», i jo voldria sabre si surt d'aquí o és que ell ho hagi llevat, i l'amo digué «Ai Biel, Biel» però no ho deia per mi sinó pel mestre. Llavors es dirigí a sa seva filla Magdalena i li va dir «Compta això» i ella ho va comptar i digué «Manquen dos reals» i ell contestà «Idó dona'ls-hi». Aquest mestre Biel feia moltes vegades moltes bromes però aiximateix eren ben vers i deia «Si a mi me prenien tot lo que jo he robat no me quedaria res». Ho deia de broma però era ben de veres. Des cap de poc temps vaig començar amb un mestre d'Alaró que li deien mestre Joan Bàmbol, i amb ell també hi feia feina un altre mestre d'Esporles que li deien mestre Biel Cremat. Fèiem feina a Solleric i érem varies colles d'Alaró, de Bunyola d'Esporles i de Selva.

Quina feina fèieu?

Fèiem feina a Solleric i a altres possessions veïnades, totes de Can Sales, fèiem i arreglàvem marges i parets, qualche vegada havíem de pujar a dalt d'una escala per arribar a dalt de tot de sa paret.

I no tenguéreu mai cap accident fent feina?

Li diré lo que va passar. Un dia dormíem a sa casa nova de Solleric, entrant a sa casa hi havia a l'esquerra s'escala i noltros dormíem a dalt, abaix hi dormia es mestre d'Esporles Biel Cremat. Un demati quan just acabàvem de posar-mos ses espardenyes i davallar abaix vàrem sentir un gran *estruendo* i

va ser es sòtil que passà per ull. Manco mal que no n'aplegà cap dins es llit perquè hauria quedat fet una coca.

Vàreu fer es servei militar?

Sí, a Infanteria, al quarter de la Rambla. Vaig estar molt bé.

Quan vos vàreu casar?

L'any 23. Vàrem tenir sa primera filla l'any 24 i sa segona l'any 28.

Vos recordau de qualque fet que vos cridàs s'atenció quan éreu al·lot?

Me'n record que jo devia tenir sis o set anys i digueren que es diari posava que es diumenge de davant tots es senyors que tenien cotxe -que devien ser ben pocs- havien d'anar a fer un dinar a S'Avall de Santanyí i que hi anirien per sa carretera de Lluçmajor i que perquè no hi hagués cap desgràcia amb sa gent que ho miraria, es cotxes sortiren un cada dos minuts. També me'n record sa primera vegada que vaig anar a Ciutat. Per anar a sa Porta de Sant Antoni havíem de passar per una porta molt gran que hi havia a sa murada perquè encara no les havien tomades. També record es tramvies que unes mules tiraven des cotxo.

Com era sa manera des festejar des vostro temps?

En aquell temps ses dones anaven llargues fins als peus i no les podies veure els genolls de cap manera i es trobava que qualque vegada quan eren casats sa dona tenia ses cames ben tortes... i te l'havies de menjar.

I que me deis de sa manera com viu es jovent d'avui en dia?

(Pren un posat molt seriós): A aquesta pregunta qualsevol que la me faci just li donaré una contesta i és que «entre ets homos i ets animals hi ha d'haver una separació i és que ets homos són homos i ets animals, animals» i jo los dic: «ara lo que tu veus t'agradaria veure-ho que els altres ho vessin des teus propis fills?»

A qui donau més sa culpa, als homes o a les dones ?

Sa culpa és ben igual perquè sa dona és per s'home i s'home per sa dona i per aquí deim «s'estopa arran des foc es crema». Van així com van i arriben allà on arriben però on no hi ha exemple i educació que no hi cerquin res de bo.

Quina diferència trobau entre sa vida actual i sa de quan éreu jove?

Més bona vida ara perquè tenim per menjar i se guanya molt. Però hi ha moltes coses... (es queda pensatiu)... aquell va dir en parlar de casa meva no ric, a fora casa que vagi com vagi. Però a ca meva no hi ha d'haver una altra cosa.

Ara mestre Biel m'heu de dir, què demanau al Bon Jesús?

Ma mare, que Déu la tengui, va morir l'any 1900, els al·lots que tenen una edat de set o vuit anys veuen ses coses i jo molts de pics vaig dir: »a mi a nou anys me donaren un garrot i una llendera per fer de porquer a S'Aranjassa i me donaren una paga de tres pessetes cada mes i plorant darrera es porcs pensava: "Si jo me veig a ser vell i estic de bé de vell com malament estic ara estiré molt bé, i gràcies a Déu ha esta així».

Amb la seva filla

Ara lo que falta és que poguem celebrar el vostre centenari., Ja fa anys que no n'hi ha hagut cap, el darrer fou el de mestre Martí Barrera, quan ell el va fer jo li vaig fer una glosa, si veim el vostre també vos ne faré una.

Jo voldria veure es centenari de don Guillem. (Ell no diu res: mestre Biel en tendria 117!)

I quan ja drets estàvem per anar-mos-ne encara m'enflocà aquesta

Un dia menjant peix em vaig clavar una espina a sa gargamella, vaig anar a ca don Guillem, ell no hi era però sa seva senyora donya Margalida la me va treure de lo més bé.

GUILLEM MASSOT I CAPÓ
fotos, Joan Massot

Encara no sou subscriptor de *Pòrtula*? Contactau-hi a través dels telèfons 79 78 70 / 60 31 44.

Esportula

coordina
Tomeu Pou

la categoria de veterans «A» de mountain-bike al trofeu Ciutat de Palma. Aquest corredor és el primer portolà que aconsegueix tan alt guardó dins la modalitat de mountain-bike.

En Sebastia en aquesta darrera carrera del trofeu Ciutat de Palma, es trobà amb un circuit idoni per les seves característiques, un circuit que posà a prova les forces de tots els participants i molt bo per aconseguir bons temps. En Sebastia des del principi de la prova demostrà a tots el perquè de la seva condició de líder del campionat. Més que correr volava i els seus contrincants només podien veure la pols que alçaven les seves rodes.

En Sebastia és component de l'equip Unió Ciclista de Santa Maria del qual dos companys seus s'han proclamat campions dins les seves respectives categories.

Des d'ESPÒRTULA donam l'enhorabona a en Sebastia per aquest guardó i a tot al seu equip.

SEBASTIÀ ESCARRER, CAMPIÓ DE BALEARS

A falta d'una carrera, el portolà Sebastia Escarrer es proclamà, el passat dia 18 de setembre, campió de Balears de

*Si ses piules vos voleu fer
na Catalina les fa molt bé*

Perruqueria de Senyores

CANTONA

Catalina Palou

Escola, 3 Tel 60 24 74 Pòrtol

KALMA

Isabel i Gaspar
-artesans-

Decoració amb flor seca
Restauració de mobles
Fusta artesanal

Oleza 123 Tel 79 79 03 Sa Cabaneta

Benvolguts subscriptors: *Pòrtula* realitza'un sorteig cada mes. Cercau els guanyadors a la plana 30.

IL'equip cadet femení temporada 93-94 (foto Joan Massot)

EL CLUB VOLEIBOL PÒRTOL DAVANT UNA NOVA TEMPORADA

Quan està a punt de començar la nova temporada 94/95, el Club Voleibol Pòrtol duplica el número d'equips. Els equips inscrits són els següents: II divisió femenina senior, juvenil femení (nou equip), cadete femení i juvenil masculí (nou equip),

a més a més s'ha creat una escola de voleibol per promocionar els i ensenyar als nous jugadors.

Hem de ressenyar que cinc jugadores de l'equip senior femení s'han inscrit al curs d'entrenadores de tercer nivell. Això demostra el bon nivell i el creixent interès que desperta aquest esport a Pòrtol.

El passat dia 30 de juliol vàrem començar la pre-temporada amb bastant de rovell i més il·lusió de veure com el Club voleibol Pòrtol va creixent dia a dia i que cada vegada som més els amics que formam part d'ell; aprofitant aquestes línies volem donar la benvinguda a tots els joves que s'han incorporat per primera vegada al nostre Club que compta ja a la present temporada amb un equip juvenil masculí (per cert molt bo) al que desitjam molta sort. També volem agrair el recolzament de

totes les persones i entitats que fan possible amb el seu ajut que, aquest ara ja gran col·lectiu, tiri endavant. Així tots plegats amb molta alegria i no menys esforç treballam perquè el nom del Club Voleibol Pòrtol arribi ben lluny.

Ah! i ja sabeu si voleu que el nom del vostre negoci sigui passejat per uns esportistes ben «curros» per gairebé tota Mallorca i... qui sap? si per les altres illes, podeu adreçar-vos al telèfon que vos facilitaran a la redacció de *Pòrtula*.

**Xisca Aguiló
Malena Crespi**

CLUB NORD DE TIR OLÍMPIC

Tirades i campionats prevists
a les galeries de son Frau

OCTUBRE

Dia 2, Pistola lliure
Dia 9, Cartutxeria metàl·lica
dia 16, Pistola foc central i 9mm.
dia 23, pistola standard i carabina match.
dia 30, armes històriques i cartutxeria metàl·lica.

NOVEMBRE

dia 1, pistola standard. Armes històriques i cartutxeria metàl·lica Trofeu Marcelo Sisti Nord.
dia 6, Pistola velocitat

PETITS ANUNCIS DE

COMPRES,
VENDES,
LLOGUERS,
OFERTES,
DEMANDES

TEL
60 31 44

Si
t'interessa
Marratxí,
t'interessa
Pòrtula

Ramón Oliver
Mestre d'obres
Vista Alegre, 5
Sa Cabaneta
Tel: 60.25.49

Encara no sou subscriptor de *Pòrtula*? Contactau-hi a través dels telèfons 79 78 70 / 60 31 44.

TIR AL COLOMI. EL BAR S'HOSTALOT CAMPIÓ DE BALEARS EN CATEGORIA INDIVIDUAL I PER EQUIPS

En categoria individual participà el cabaneter Joan Arnau Canyelles, component de l'equip del Bar s'Hostalot, proclamant-se campió de Balears.

Al mateix campionat però en categoria d'equips, l'equip del bar s'Hostalot format per Joan Arnau Canyelles, Pep Plaça i Miquel Cladera es proclamà campió de Balears de la modalitat de tir al colomí «a la valenciana».

Aquest campionat es componia de set tirades que foren a Alcúdia, Binissalem, Lluçmajor, Muro, Petra, Santa Margalida i Algaida.

Enhorabona als campions.

AQUEST MES DESTACAM...

JOAN ARNAU CANYELLES MULET DE SA CABANETA

Més conegut per Arnau del bar s'Hostalot, es proclamà campió de Balears senior de tir al colomí dins la modalitat «a la valenciana» amb 48 punts, setze més que el segon classificat.

Aquest nou campió, no és de casualitat sinó que la seva gran trajectòria es deu a la seva dedicació i constància al llarg dels anys que du practicant aquest esport. N'Arnau ja fa nou anys que s'hi dedica. Començà als 10 anys a practicar el tir gràcies a Miquel Cladera, amic de la família, que l'aficionà a l'escopeta. A partir dels 12 anys participà per primera vegada a un campionat, era el campionat de Balears junior, i ja en aquella primera participació es proclamà campió començant així una trajectòria brillant a l'etapa junior que el va dur a guanyar dos campionats d'Europa, el primer a Gandia i el segon a Campos, i dos d'Espanya.

D'ençà del 1992 participa a la categoria senior i n'Arnau després de quedar dos anys seguits tercer al campionat de balears, enguany ha aconseguit brillantment el desitjat guardó de campió de Balears.

Els èxits d'en Joan Arnau són deguts al suport que en tot moment li han donat els seus pares, en Joan i na Margalida de s'Hostalot per dur endavant l'esport que l'apassiona.

Des d'ESPÒRTULA el felicitem i l'encoratjament perquè continui en aquesta línia d'èxits.

*Restaurant
Cafè Carbone*

(DIMARTS TANCAT)

Ctra. Manacor, Km. 28 - Tel. 64 65 04 - 07230 Montuiri

Ses Rotes

forn - pastisseria

Xarcuteria

Pa pagès d'en Jaume Dols de sa Cabaneta;
pastissos d'en Poloni

Horari d'estiu, de 7 a 13'15 h.
de 17'30 a 20'30

Nova adreça: Carrer de l'Escola, 19 B
Tel. 60 22 70 PÒRTOL

PODA DE PALMERES

Tomen Català

tels. 79 77 25

60 27 20

**FUTBOL
COMENÇA A RODAR UNA NOVA TEMPORADA
PELS EQUIPS DEL TERME**

U.E. Pla de Na Tesa s'estrenà amb victòria davant la seva afició a la nova categoria de la II Regional guanyant per 2-0 a un equip ja veterà dins la categoria, l'equip de Santa Maria. Malgrat no fos un partit vistós, el Pla de Na Tesa sa saber aprofitar les seves ocasions de gol per fer que els dos punts quedassin al camp de Ca'n Gaspar.

El seu primer partit dins la categoria, però, fou el que jugaren a Campanet on perderen per la mínima davant els locals.

Els propers equips que visitaran el camp del Pla de Na Tesa són el dia 2 d'octubre el Lloret, el dia 16 el Patronat i el dia 30 l'Ariany.

L'equip juvenil començà el passat devuit amb derrota per 1-2 davant l'equip de l'Atlético Baleares. Un equip, el Baleares, que sempre és difícil demostrar la veterania dels seus jugadors més destres en aquesta categoria.

L'Sporting Sant Marçal començà el passat dia 18 a Binissalem on va perdre per 2-1 a un camp on és molt mal de fer treure res positiu malgrat l'equip binissalamer fos nou dins la categoria.

Els visitants del camp de Son Caulelles dins el mes d'octubre seran el següents, dia 9 d'octubre el Son Pizà i dia 23 el BETA.

L'equip juvenil ha començat la temporada amb mal peu, ja que el seu primer partit el perderen per 1 a 7 davant el Calvia. Un resultat que no ha de ser motiu per perdre les ilusions posades en aquest equip, creim que ha estat només un mal moment i que en els propers partits mostraran les seves autèntiques forces.

Dins el mes d'octubre començaran les diferents lligues en totes les demés categories. Desitjam que la nova temporada sigui bona per a tots els equips.

Per una bona construcció

**Construccions
Felip Canyelles**

C/ Major 179
Tel. 60 29 89
Pòrtol

CALAIX DE RECORDS

Alguns dels components de l'equip de futbol sala del Cafè Nou de Sa Cabaneta de l'any 1982. Hi veim els germans Miquel i Jaume Sanxo, En Biel des Cafè Nou i un company de fora poble.

(foto cedida per Antònia Rosselló)

Dos germans, dos presidents. A la dreta en Tòfol de can Riteta, president del Club deportiu Marratxí, amb el seu germà president del Club deportiu Santa Maria. 1983.

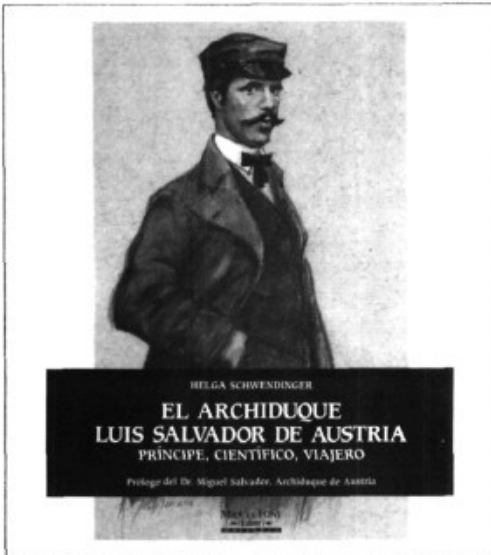
(Foto Xisco Busquets, Arxiu Pòrtula)

En Sebastià Romaguera de sa Cabaneta, en Rafel Xic i en Miquel Cabot de Pòrtol i en Pepin Escobar de Santa Maria. Equip aleví del Club deportiu Marratxí, 1983 (Cedida per Antònia Rosselló)

1994, ANY DE L'ARXIDUC

El 1869 s'imprimí a Leipzig -la ciutat alemanya amb més reminiscències bachianes- el primer volum del *Die Balearen*, la magna obra de l'arxiduc Lluís Salvador sobre les nostres Illes. El mateix any, a Praga, l'Arxiduc dedicà 31 planes al

coconeixement de la fauna dels col·leòpters de les Balears. No se'n podia amagar que d'ençà que havia desembarcat per primera vegada al nostre País l'any 1867 l'estimava de cada vegada més fins al punt d'arribar a integrar-s'hi en història i en llegenda. Des del primer moment començà a interessar-se pel més petit dels seus detalls; fins i tot pels escarabats, com veiem.

Per casualitat, també enguany s'acompleix el primer centenari d'ençà que el Nixe II, l'altiu iot de tres pals i vapor que l'Arxiduc tenia com a segona casa, arribà a Mallorca després que el seu predecessor hagués naufragat davant les costes africanes.

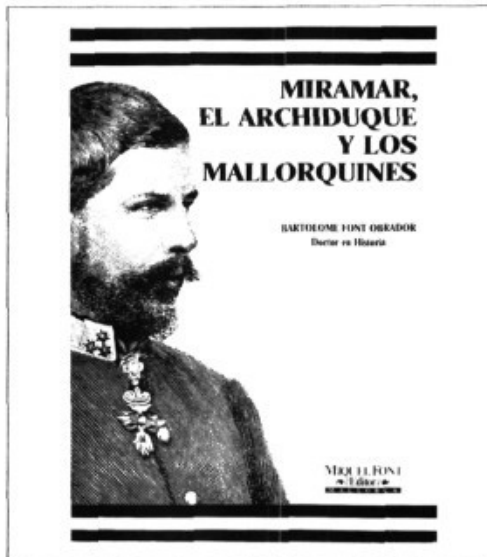
Cent vint-i-cinc anys després d'aquella primera edició del *Die Balearen*, 1994 és l'any de l'Arxiduc. Les Balears i les Pitiüses han procurat retre un homenatge a aquell home que vingué del Nord per refer la seva vida al bell mig de la Mediterrània i aportà de forma desinteressada a la terra que l'acollí un importantíssim bagatge, tal vegada no avaluat en tota la seva magnitud.

Per celebrar aquesta efemèride es formà una comissió organitzadora que compta amb la vice-presidència i diverses conselleries del govern de la CAIB, els Consells Insulars, els ajuntaments de Palma, Deià i Valldemossa, l'Ambaixada d'Àustria, la Cambra de Comerç, la Universitat de les Illes Balears, La Caixa i Sa Nostra, la Fundació Barceló, la Societat Arqueològica Lul·liana, l'Associació Amics de l'Arxiduc, l'Associació Austríaca Amics de Mallorca, l'Acadèmia de Belles Arts de Sant Sebastià i la Fundació Guillem Cifre de Colònia. De forma sorprenent no hi trobam el Foment de Turisme de Mallorca.

Aquesta comissió va preparar un ambiciós programa per festejar l'Any que incloïa publicacions, exposicions Música i dansa, Seminaris, Conferències, Programes escolars, Patrimoni i altres activitats. Encara que no ha acabat l'any la veritat és que les idees inicials no sempre han arribat a bon port i el desenvolupament dels projectes ha resultat desigual. La Direcció General de Cultura va impulsar un cicle de conferències amb títols com: Lluís Salvador, la realitat d'un mite; La paisatgística mallorquina viscuda per l'Arxiduc; Lluís Salvador, explorador de la Mediterrània; Possessions i camins de

l'Arxiduc a Mallorca; L'Arxiduc i l'església mallorquina al segle XIX; L'arxiduc, fill il·lustre de Mallorca; Els darrers anys de l'arxiduc: mort, herència i descobriment de les coves del Drac.

Quant a publicacions l'edició de les obres de

*Ens canviem
de casa!*

Molt aviat tindrè el nou local a la vostra disposició
(Capità Salom 26 Palma)

PuntBak S.L.

Informàtica
Assessorament
Aplicacions
Serveis

Ramon Berenguer III 16 B
75 72 80 Palma

Benvolguts subscriptors: *Pòrtula* realitza un sorteig cada mes. Cercau els guanyadors a la plana 30.

Sebastià Trias Mercant *Possessions de l'arxiduc a Mallorca i L'arxiduc Lluís Salvador, una història de vida* ja han vist la llum pública. Hom espera encara la versió en català dels llibres *Portopí i Castells roquers de Mallorca*, que ja estan en premsa.

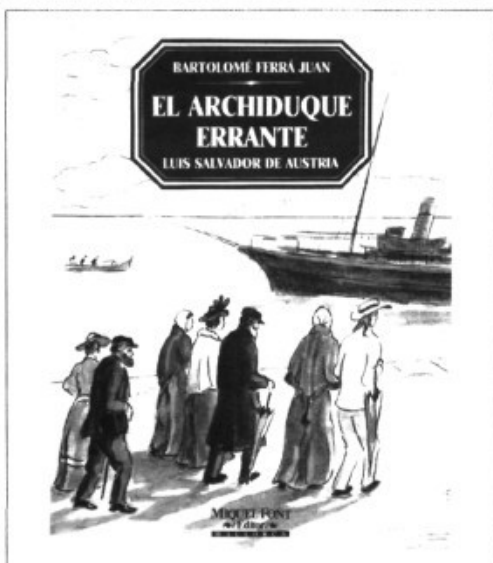
D'altra part ja havia estat impressa a càrrec de Sa Nostra l'edició del 10è exemplar traduït del *Die Balearen* i també diverses obres de l'editorial Miquel Font, que deu ser la que té més obres sobre l'Arxiduc en els seus fons. La darrera, del passat estiu, correspon a un estudi fet pel pintor Bartomeu Ferrà, il·lustrada amb material inèdit.

La Cambra de Comerç i la Societat Arqueològica Lul·liana volien fer sengles aportacions a l'any editant números especials de llurs respectives revistes, però de moment encara no han sortit. En canvi *El Mirall* li dedica el darrer número, molt recent, i la revista escolar *De 9 a 6*, del col·legi Sant Gaietà també li dedicà una separata dins les seves planes.

En l'apartat d'exposicions hom n'ha previst una sobre els dibuixos originals de l'Arxiduc al Grand Hotel a partir del 27 de setembre. Resten pendents *El món de l'Arxiduc* anunciada pel mes de desembre a sa Llotja, l'exposició d'Erwin Hubert a la Fundació Barceló durant els mesos d'octubre i novembre, i sense data concreta diverses exposicions monogràfiques de llibres i documents al Museu de Valldemossa, a Menorca i a son Marroig

Pel mes d'abril hom n'anuncià una sobre Primeres edicions

i manuscrits dels llibres de l'Arxiduc a la Biblioteca Pública però no s'ha arribat a fer. I també estava anunciat l'àlbum de l'Arxiduc, reproducció dels negatius relacionats amb Lluís Salvador conservats al Museu de Mallorca, que s'han positivat

però l'edició resta pendent de pressupost.

La idea de l'any de l'Arxiduc volia servir com a aproximació a aquest pintoresc personatge que algun dels seus biògrafs definí com a *rei de Mallorca sense corona*, però les realitzacions duen perill de

quedar curtes o incompletes. Tanmateix l'Associació Amics de l'Arxiduc ha organitzat excursions i sembla que a partir d'aquest mes d'octubre també vol organitzar durant deu mesos sopars a Son Moragues que comptarien amb la presència d'un ponent que tractaria diversos aspectes de la vida i l'obra de Lluís Salvador.

L'autor d'aquell primer tom -després en vendrien sis més- del *Die Balearen*, obra dedicada a l'emperador Francesc Josep I, que conforma un autèntic compendi de la vida insular durant la segona meitat del segle XIX va fer molt per a nosaltres. Potser enguany, cent vint-i-cinc anys després, haurem perdut -excepcions a part- l'oportunitat de pagar un deute històric.

Biel Massot i Muntaner

**Automòbils
PLA DE NA TESA
COMPRA I VENDA
DE VEHICLES**

C/ Weyler, 12 Tel. 60 04 45 Es Pla de na Tesa

Encara no sou subscriptor de *Pòrtula*? * Contactau-hi a través dels telèfons 79 78 70 / 60 31 44.

LA NIT DELS IGNORANTS

Crec que una de les coses que més enyoraré quan no la pugui escoltar, serà La Nit dels Ignorants. La ràdio és un dels mitjans de comunicació més meravellosos que hi ha. Quan la tele ara es planteja «amb pinces» la qüestió de l'estereo, la ràdio duu ja anys infinits amb emissions estereofòniques, hi ha fet que, en matèria de música la resta de mitjans no hi tinguin res a fer. Ademés, els seus aliats, el casset, el DCC, el MD, i el CD duen anys llum en comercialització, preu i qualitat als amics de la tele, el video i el videodisc. La ràdio és a la sala, al comodí, al cotxe, a la feina, a la butxaca...

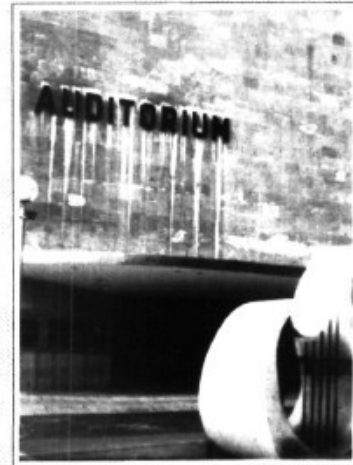
Ademés la ràdio té el do de la paraula, i més d'un cop ha fet trontollar el dit xinès de que una sola imatge val més que mil paraules. La ràdio informava en temps de guerra, al ràdio va fer creure a milions d'americans que els marcians havien arribat, la ràdio recolleix joguets per als nens que no en tenen, la ràdio et tira el tarot, et fa la carta astral i et llegeix el futur, la ràdio et fa arribar a les orelles la més variada música, la ràdio et parla en la teva llengua, al ràdio t'informa dia i nit, la ràdio et fa viure el cinema i et fa llegir llibres...

Que un programa dugui ja vuit temporades és tot un rècord. Si aquest programa és de ràdio, encara més. Crec que mai un espai radiofònic ha anat guanyant tants i tants adictes dia a dia, any a any. Mai una fórmula tan senzilla havia triomfat tant: cridar els oients i fer preguntes que altre oients generosos respondran. Sempre de matinada, de dotze a tres, de dotze i mitja a tres, de dotze i mitja a dues... segons temporades. La seva primera pregunta va ésser el motiu del 15-30-40 com a puntuació del tennis. Altres preguntes estrella han estat que significava als camps de futbol l'escrit John 3:16, si existia un club de fans de Tomàs Molina, per què hi ha conills amb ulls vermells, què val un senyal de trànsit o per què els rellotges amb números romans el 4 el posen com a IIII i no com a IV, per què el sbritànics cículen per l'esquerra, per què els telèfons tenen els números just al revés que les calculadores, o per què al final de la cançó One Vision de Queen en lloc de dir One Vision diuen Fried Chicken. Varies nits de discussió va dur el tema de que si un café amb una mica de llet és un tallat o un trencat, per què els badalls es contagien o qui i per què va posar d'aquesta manera les lletres a les màquines d'escriure.

Cada nit tenim la gran oportunitat d'aprendre milers de coses noves. Ens adonam de les poques preguntes que ens feim de les coses que tenim al voltant nostre, i ademés n'aprenem el perquè de moltes d'elles. magistralment presentant per Carles Cuní, sec, inalterable davant tot tipus de preguntes, sense perdre part en res, quasi es limita a dir «Sant Gervasi. Bona nit. El nom? endavant». Alguna vegada cau en la temptació d'intervenir una mica més, i moltes d'elles és per mirar d'aclarir la pregunta o de fer caure a l'ignorant que respon de que la seva resposta és errònia o incompleta. Un mai no sap la pregunta que vendrà, i mai sap quin dia ni a quina hora pot venir la resposta al que havia demanat. D'això es tracta. De fer passar la nit a uns, d'aprofitar-la altres, d'ajudar al necessitat o simplement de satisfer una curiositat que et ve al cap quan ja el tens al coixí a punt de dormir. Tothom hi té cabuda, homes, dones, nins, adults, padrins, catalans, forasters...

Cada any quan se'n va de vacances hi ha qui remuga i està trist de quedar-se sense preguntes i respostes a l'hora d'anar-se'n a dormir. Cada any quan torna hi ha qui crida feliç dient

MÚSIC A VISTA

I.- El 3 de setembre de l'any 1969, amb un concert d'aquells anomenats de gala però que a la vegada marquen fites històriques, s'obriren les portes de la Sala magna de l'Auditori. Karajan al front de la seva orquestra berlinesa oferí la «sisena» i la «setena» de Beethoven.

II.- El passat 3 de setembre, la nostra orquestra simfònica i Philippe Bender, el nou director titular, recordaren l'efemèride, vint-i-cinc anys després.

L'Auditori de Palma és un lloc obert a múltiples iniciatives. Però la reflexió que em surt és aquesta: ens el mereixem? El debat resta obert.

PERE ESTELRICH I MASSUTI

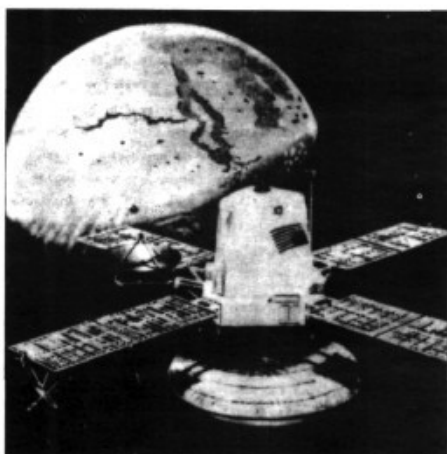
que a la fi ja ha tornat, felicitant al presentador, que ja era hora, que l'han enyorat molt... I és que La Nit dels Ignorants no té fidels oients sinó autèntics adictes, i que com a tals necessiten cada dia la seva dosi. El nostre entorn sempre comença per no entendre'ns, per discriminar-nos, però és que com si d'una droga es tractàs, per conèixer les seves meravelles i el gust immens que provoca el seu consum, La Nit dels Ignorants, s'ha de tastar un parell de nits. Llavors el nostre amic és un adicte més que no poc tardarà en intentar explicar a un altre amic de les meravelles de la seva companya de llit, i al veure que no e spot entendre el que vol dir, el nou amic tastarà el programa.

Si no heu entès res del que he intentat dir, si no veis en això cap meravella especial, si no compreneu l'fa tristor que tendré al no poder-la escoltar, el millor que podeu fer és sintonitzar Catalunya Ràdio un parell de nits, a l'hora de la Nit dels Ignorants. Al cap d'un capell de dies comprendreu el que volia dir. Acabareu per maleir la programació radiofònica dels caps de setmana. Llavors em donareu la raó.

GABRIEL ANGEL VICH I MARTORELL

Benvolguts subscriptors: *Pòrtula* realitza un sorteig cada mes. Cercau els guanyadors a la plana 30.

NARRACURTES

La sonda espacial «Mars Explorer» havia obtingut durant tot un any, les fotografies més detallades del planeta Mart, amb instruments d'alta precisió. Fou en una d'aquelles fotografies on aparegué allò.

Tot just un any després de detectar l'objecte, sortí de la península de Florida una nau espacial, la «Gleaner», un veritable robot amb capacitat per aterrar al planeta roig i recollir mostres i tota classe d'objectes. Dos anys després del llançament, la nau tornà a la Terra i aterrà suaument en un lloc incert del desert de Califòrnia, sota enormes mesures de seguretat. A l'opinió pública, que estava mitjanament informada de l'expedició, se li facilitaren dades anecdòtiques i sense massa importància sobre els resultats de la missió, que quedaren perfectament camuflats sota un espessa cortina de fum. En realitat la missió «Gleaner» era tan secreta, que ni tan sols el president dels Estats Units d'Amèrica n'estava degudament informat.

Mesos després, en una sala d'alta seguretat situada en el cinquè nivell d'un bunker soterrani situat a una base militar secreta a l'estat de Texas, deu persones, les úniques que estaven perfectament informades de tot, observaven, incrèdules, aquell objecte portat de Mart. Eren quatre científics, tres militars d'alta graduació, dos directors generals de dues companyies multinacionals i un polític.

Cap d'aquelles persones podia explicar-se com havia pogut arribar a Mart aquella ampolla buida de Coca-Cola que tenien dins una vitrina. El més intrigat de tots, però, era el representant de Pepsicola.

A.R.

BOIRES ENTINTADES

LA LLENGUA, ENCARA

La carta apareguda al número 142 de la revista, signada per M. Magdalena Garzon, amb el mateix títol que ha inspirat aquest comentari, m'ha fet reflexionar, un cop més, sobre el tema de la llengua. Em faig partícep de les impressions de la signant -ràbia?, impotència?- quan es troba de cara amb una persona (una periodista, en el seu cas) que, sense por de fer el ridícul, afirma: «no entenc el català, només sé llegir en mallorquí».

A aquestes altures, negar la unitat de la llengua catalana no és tant producte de la ignorància, com de la provocació. Poca cosa podem fer aquells que tenim clar aquest tema i que ens estimam més convèncer, fent ús dels arguments racionals i científics, que entrar en les desqualificacions visceral.

L'anticatalanisme sap molt bé on ha d'actuar per fer mal, i com que la llengua és el nostre principal signe d'identitat nacional, l'activitat dels anticatalanistes va dirigida a fer mal a la llengua, confondre els catalanoparlants, provocar la fragmentació lingüística i, finalment, arreconar l'ús de la llengua a l'àmbit purament familiar.

Els arguments dels que estan per la feina del secessionisme lingüístic són absolutament visceral, sense fonament científic, però van qualant en algunes consciències benintencionades i sobretot tenen gran acceptació entre determinats no-catalanoparlants, que veuen en la llengua catalana un perill per al manteniment del seu estatus social/lingüístic. No és difícil sentir «converses filològiques» a llocs tan inversemblants com la perruqueria, el forn o el taller d'automòbils, on les discussions sobre la unitat de la llengua catalana, el vocabulari o la sintaxi, poden arribar a la visceralitat més absoluta. En aquestes mateixes converses, però, ningú no discuteix en absolut la unitat de la llengua espanyola; qui seria capaç d'afirmar en públic o en privat que l'argentí, el castellà (de Castella), el canari o el mexicà són llengües diferents i diferenciades? Tampoc ningú no seria capaç d'afirmar, tal com feia aquella periodista: «no entenc l'espanyol, només sé llegir en estremeny». Fer una afirmació com aquesta no seria una provocació, seria fer, com a mínim, un ridícul espantós.

I com que el tema de la llengua segueix donant molt de joc, tot i que ja seria hora que fos un tema absolutament superat, continuarem en un proper escrit.

ANTONI ROCA

**EL CàNCER
ES CURA MÉS
CADA DIA**

DIAGNÒSTIC PRECOÇ

Per aconseguir-ho són indispensables el diagnòstic precoç i un tractament adequat. Existeixen cinc localitzacions fàcils de detectar: mama, cos uterí (endometri), coll uterí (cèrvix), còlon i recte i zona oto-rino-laringològica.

Us preg que formalitzeu la meua inscripció com a SOCI PROTECTOR d'aquesta associació (A.E.C.C.)

LLINATGES ..... NOM .....

ADREÇA ..... TEL .....

Quota anual: INDIVIDUAL : Des de 1.000 ptes. Que pagaré (1).....
EMPRESA : Des de 5.000 ptes.

Domiciliació a (Caixa o Banc): ..... C./c. ....

..... d ..... de 199 .....

Firma, ...

Ajuda'ns a ajudar-te

JUNTA DE BALEARS

informació: ASSOCIACIÓ ESPANYOLA CONTRA EL CàNCER, JUNTA DE BALEARS
C/ Sant Ignasi, 77 - A • Tel. 244000 • Palma

Encara no sou subscriptor de *Pòrtula*? Contactau-hi a través dels telèfons 79 78 70 / 60 31 44.

Bellesa

OPINIÓ, NOU I CLASSIC

Amb aquesta crònica començam qualque cosa que esperam que sigui un enllaç vostre amb la moda.

Hem utilitzat el terme moda malgrat aquesta paraula estigui en vies de desaparèixer. Avui en dia tot el món du el que l'afavoreix, no deixant influenciar-se pels moviments absolutistes, però sí per certes tendències que donen el toc d'actualitat.

Els tocs d'actualitat del moment van des dels cabells curts desenfadats, atrevits que et permeten sentir-te còmoda i atractiva sense ser esclava de la teva imatge, fins als colors clars d'una o dues tonalitats per destacar més el tall.

La nostra proposta, lògicament endemés de les esmentades, es troba en el camp de la coloració, degradats més o menys suaus de color. El que nosaltres hem volgut denominar **Degrad-color**. Rossos dins el mateix reflex aclarint-se cap a la cara per suavitzar les faccions i donar-les més llum.

Vermells i coures en constant degradació per donar més agressivitat i força a les teves faccions. En resum, una proposta del color en funció del tall però molt personificada. Perquè tots som diferents.

Benvolguts subscriptors: *Pòrtula* realitza un sorteig cada mes. Cercau els guanyadors a la plana 30.

PELL SECA

La pell torna seca degut a la disminució de la secreció sudorípara per agents externs (vent sec, excés de calor, fred...) l'edat o en qualque ocasió a conseqüència de malalties.

Descripció:

L'aspecte de la pell seca és tirant, quasi transparent amb tendència a clivellar-se i bastant sensible als canvis de temps. Quan la temperatura és molt freda se noten les venetes i els capilars se marquen més.

La pell seca presenta un aspecte deshidratat per tant aconsellaria que durant uns dies s'utilitzàs una crema hidratant o nutrent; si donàs bons resultats s'aniran alternant les dues cremes durant períodes de temps determinats degut a que aquest tipus de pell se descama amb facilitat.

Tractament de nit.

-Evitar el sabó; netejar amb crema o llet netejadora d'ametlla.

-Tonificar amb un tònic sense esperit.

-Nodrir amb una crema hidratant vitaminada.

Tractament de dia.

-Netejar amb crema netejadora.

-Amb un petit massatge, posar una crema hidratant.

-Un cop a la setmana aconsellaria una mascareta nutritiva.

Consells

-Les persones amb aquest tipus de pell haurien d'evitar les exposicions prolongades a l'aire lliure, els sabons alcalins i els tònic astringents i els maquillatges que no siguin fluids-hidratants.

-També és aconsellable consumir molta fruita, verdures i aliments rics en vitamines A i E.

Margalida Mairata

NOU I CLÀSSIC, CONSELLS

Ha passat l'estiu. És el moment de posar remei a les malifetes del sol i del clor als nostres cabells.

Hem d'utilitzar productes nutritius. Quan xerram de nutritius no ens referim a la típica crema que sols suavitza els cabells però que no els arregla sino a olis i «mascaretes» que ens aporten la queratina perduda. Repassem el nostre tall i eliminem aquestes puntes castigades i a vegades cremades. També és l'hora d'arreglar els colors aclarits i sense brillantor donant-los un to més natural.

Donem-li al cabell la importància que té i cuidem d'ell com es mereix.

TAULA PARADA

«Tancau les finestres
que guaiten la mar
la tardor s'acosta
l'estiu vol finir»

PASTIS D'ALBERGÍNIA

Ingredients: 2 q. d'albergínies, mig q. de pernil dolç, mig q. de formatge de fondre, tomàtiga, sal, oli.

- Pelau les albergínies, les tallau a tires i salau-les.
- Posau la paella al foc, fregiu les tires d'albergínia i'anau-les col·locant dins una greixonera o una rostidora.
- Muntau un sostre d'albergínia, un de pernil i un de formatge; si vos agrada podeu posar també un darrer sostre de salsa de tomàtiga.
- A continuació enfornau la greixonera durant uns vint minuts.
- Es pot menjar calent o fred acompanyat de puré de patata.

TRUITA DE PEBRES TORRATS

Ingredients: un quilo de patates, un quilo de pebres torrats, sis ous, sal, □oli.

- Pelau les patates, feis-les a trossets, les salau i fregiu.
- A part heu de torrar els pebres i quan són fets els pelau i tallau-los a trossets.
- Dins un poc d'oli daurau els pebres, afegiu-hi les patates i els ous batuts mesclau-ho tot cuidant que no es cremi.
- Aquesta truita si no teniu pebres torrats també es pot fer d'albergínies.

RAÏM AMB VI DOLÇ

Unes postres que surten molt barates són aquestes que ara vos diré.

Ingredients: Raïm, vi dolç, sucre, canyella.

- Agafau raïm blanc, la quantitat segons la gent, el rentau i gra per gra posau-ho dins una fruitera fonda o un bol de vidre.
- Per damunt posau-li el vi dolç, un poquet de sucre i de canyella en pols. Ho remenau tot plegat i aficau-ho dins la gelera fins l'hora de menjar-les.

«DE CONSELLS NO EN VAGIS FART I TU PREN LA MILLOR PART»

-Les taques de rovell es poden llevar amb un poquet de suc de llimona i sal per damunt; després les rentau com sempre i llestos.

-Si heu menjat alls l'olor de boca fugirà rovegant un poquet d'herbassana.

-Si quan menjau alls no voleu tenir agrura heu de llevar-los el cor que té al mig.

«Aquelles finestres
que guaiten la mar
tancau-les depressa
que vol llampegar».

FRANCISCA JUANEDA

LES BIBLIOTEQUES PÚBLIQUES EL PRIMER SEMESTRE (gener-juny)

A part de les activitats d'organització i gestió de les Biblioteques, no podem oblidar les activitats realitzades al voltant de «L'Hivern Cultural» i el «Dia del Llibre», amb gran índex de participació a ambdues biblioteques. Com a activitats a destacar trobam els «Tallers de llibres», més concretament de poesia, a la Biblioteca del Pont d'Inca, al qual hi assistiren aproximadament 25 al·lots i al·lotes, i el «Taller de fabricació de llibres» a la Biblioteca de Pòrtol, amb una quarantena de participants; tampoc no es poden oblidar les reunions dels «Clubs de lectors» i d'altres activitats puntuals de cada Biblioteca (recital de poesia a càrrec d'Encarnación Montero al Pont d'Inca, obres de teatre i altres activitats realitzades pels nins de l'escola Costa i Llobera,...)

El nombre de socis ha augmentat considerablement, doncs a la Biblioteca de Pòrtol hi ha 20 socis més, essent el mes de juny un total de 967; i a la del Pont d'Inca 30 més, fent un total de 895. Per altra banda, el nombre de lectors fins el mes de juny, a la Biblioteca de Pòrtol, ha estat de 2.184 menors de 14 anys i de 245 majors de 14 anys, i a la Biblioteca del Pont d'Inca 1.265 menors de 14 anys i 461 majors de 14 anys.

Cal destacar durant aquest semestre, l'increment del fons bibliogràfic, cedit sobretot des del Centre Coordinador de Biblioteques i amb múltiples formats (llibres, vídeos, CD,...). arribant a augmentar el fons amb quasi 300 llibres a cada Biblioteca. Així, la Biblioteca de Pòrtol té un fons total d'11.128 entre llibres, vídeos i C.D. i la Biblioteca del Pont d'Inca un total de 4.600.

Per altra banda, les dades estadístiques ens assenyalen que durant aquests sis mesos ja hem aconseguit sobrepassar la meitat de lectures diàries en relació a tot l'any passat, destacant, a la Biblioteca de Pòrtol la preferència pels llibres infantils i les obres generals, i a la Biblioteca del Pont d'Inca pels llibres infantils i de ciències. Això ens indica que augmenta el nombre de la població lectora i el nombre de llibres consultats.

L'Equip Coordinador de les Biblioteques

Encara no sou subscriptor de *Pòrtula*? Contactau-hi a través dels telèfons 79 78 70 / 60 31 44.

NOU HORARI DE LES BIBLIOTEQUES PÚBLIQUES MUNICIPALS

BIBLIOTECA PÚBLICA DE PÒRTOL (Costa i Llobera):

- Dilluns i divendres de 17.30 a 20.00
- Dimarts: de 15.30 a 17.30 h.(Alumnes)
de 17.30 a 19.00 h.
- Dijous: de 9.00 a 12.00 h.(alumnes)
de 15.30 a 17.30 h.(alumnes)

BIBLIOTECA PÚBLICA DEL PONT D'INCA (Blanquerna)

- Dilluns, dimarts i dijous de 16.00 a 19.00 h.
- Divendres: de 10.30 a 13.00 h. (alumnes)
- Dissabtes: d'11.00 a 13.00 h.

ESCOLA MUNICIPAL DE CERÀMICA

1)ESCOLARS

Costa i Llobera:
Dilluns de 15.30 a 16.30 h. als cursos de 1er, 2on i 3er
(màxim 14 alumnes). Dimecres de 15.30 a 16.30 h. als cursos
de 4rt, 5è i 6è.
Dijous de 15.30 a 16.30 h. als cursos de 7è i 8è.

Blanquerna:
Dimarts de 15.30 a 18 h. (2 torns)

2)ADULTS

Iniciació: Dilluns de 19 a 21 hores
Dijous de 19 a 21 hores.

Perfeccionament: Dimecres de 19 a 21 hores.

Torn -iniciació: Dilluns de 16.30 a 18.30 hores
Dijous de 16.30 a 18.30 hores

Monogràfic «Taller de Pastorets»: Divendres de 19 a 21
hores.

3)MONOGRÀFICS EN PREPARACIÓ:

Esmeltat -mitja i alta temperatura: Mes de novembre

Decoració tradicional.

EXPOSICIÓ COL·LECTIVA A BENEFICI DE LA ÍNDIA

AQUAREL·LES

Matias Sansó
J. Mascaró Munar
Miquel Montserrat
Joan Rosselló
Sion Puigserver

TAPISOS

Jeronia Moyà

El dia de la inauguració es farà una projecció de diapositives de l'obra social de Vicens i Anne Ferrer a la província
d'Amantapur, al sud de la Índia, a benefici de la qual va destinada tota la recaptació d'aquesta exposició

INTERVIDA

Associació per a l'AJUDA AL TERCER MON
(NIF G60355203)

AJUNTAMENT DE MARRATXÍ, ÀREA DE CULTURA EDUCACIÓ I ESPORTS
DEL 28 D'OCTUBRE AL 13 DE NOVEMBRE 1994

A S'ESCORXADOR (PÒRTOL)

Horari: de 18 a 21 hores. (Diumenges: de 11 a 13)

UN POC DE TOT

Per CORREU ens assabenten que:

El Pacte Cultural ha creat **CULTURA INFORMA**, servei d'informació sobre qualsevol tipus d'activitat cultural que es produeixi a les Balears. Consultes al tel. 72 11 12.

S'han convocat els **PREMIS CIUTAT DE PALMA** de literatura (Llorenç Villalonga de novel·la, dotat amb 2.500.000 ptes i Joan Alcover de poesia, amb 500.000) i de pintura (Antoni Gelabert, dotat amb 1.500.000 ptes). El termini pel de literatura és el 5 de novembre i pel de pintura el 30 de desembre. Bases a la Redacció.

El Màster de Periodisme i Comunicació de la UIB ha organitzat l'exposició **LA PREMSA MÉS GUAPA**. Centre de Cultura Sa Nostra, setembre-octubre.

PUBLICACIONS REBUDES:

EUROGUIA. Generalitat de Catalunya, Departament d'Ensenyament, 1993.

Publicació que dona a conèixer una sèrie de temes relacionats amb l'Europa de les Nacions, des de les diferents organitzacions d'àmbit europeu fins als diferents programes de diferent comunitari (la joventut amb Europa, COMETT, ERASMUS, TEMPUS, LINGUA, PETRA, EUROTENET, FORCE, EUROSISSEA...) passant per les diferents possibilitats de viatges a través del vell continent.

LA PARRÒQUIA DE SANT JOAN (1900 - 1993)

LA PARRÒQUIA DE SANT JOAN (1900-1993) de Josep Estelrich i Costa. Monografies santjoaneres, 1. Conselleria de Cultura, Educació i Esports del Govern Balear. Mallorca, 1993. Interessant i documentat treball de 156 pàgines sobre la vida parroquial de Sant Joan durant el segle actual, com a complement a estudis anteriors dedicats als segles passats.

PUBLICACIONS PERIÒDIQUES:

D'entre les revistes associades a **PREMSA FORANA DE MALLORCA** rebudes destacam:

ES CASTELLET, 43 (Bunyola, XI-XII 93). El passat mes de desembre es celebraren els 25 anys de la creació

d'aquesta revista. Enhorabona.

COANEGRA, 113 (Sta Maria del Camí, II 94). Dedicada una plana a Rafel Salom Salom, mort el 17 de gener al 63 anys, i que regentà el cinema de Pòrtol i el cine Ideal de Sta Maria.

L'ESTEL de Mallorca, 286 (III 94). Inclou el testimoni de Teresa Vidal del Pont d'Inca que diu «No sé com tenen vergonya aquests del PP atacant la nostra llengua arreu d'Espanya. Quan jo tenia dotze anys, les monges franceses del Pont d'Inca me castigaren a llegir El Quijote sencerc perquè me varen sentir parlar en mallorquí».

FELANITX. En el 2877 (8 I 94) hi trobam *El poder i la glòria*, XI, d'Antoni Roca. En el 2878 (15 I) *El poder i la glòria*, XII, Any 1993, i *La pau llunyana*, tots ells d'Antoni Roca.

ESSAIG, 158 (Algaïda, II 94) Dedicada una plana amb foto a Vicenç Sastre perquè va fer una exposició dels seus dibuixos de la GEM.

AGRUPACIÓ FOTOGRAFICA Sant Joan Baptista (Sant Adrià del Besòs, I-II 94).

AJUDA EVANGÈLICA. (Castelló de la Plana). *Rebem diversos escrits que ens parlen de pau interior, de pensaments de Ramon Llull, de Sant Agustí i de Ramon Muntaner, de poemes d'Ausiàs March, de Carles Riba i de Joan Alcover.*

AL POBLE, 41 a 43 (Mallorca, I a IV 94)

ALIMARA, 33 (Mallorca, XII 93). Parla de les activitats d'estiu amb un grup de deficients mentals realitzades per l'Associació de Pinte en Ample de Marratxí; inclou fotos i un article de Fernanda Aguiló sobre aquest tema. També hi trobam un article sobre el PGOU de Palma signat per Antoni Pol.

ASSOCIACIÓ DE JOVES ESCRITORS, 99 (Catalunya, I 94). Inclou treballs de Moisès Stankovich, Anna Maria Porquet, Jordi Valls, Albert Calls, Sílvia Tarragó, Joaquim Ripoll, Josep Vinyals, Carme Rovira i Isidre Julià, així com una entrevista a Pau Joan Hernández realitzada per Helena Soler.

AUI, 29 (Morella, Hivern 94). Monogràfic dedicat al poble de Sorita. Inclou una referència a la recepció de **Pòrtula**.

S'AUBA, 50 a 52 (Sant Lluís, II a IV 94).

BUTLLETI DEL COL·LEGI OFICIAL DE DOCTORS I LICENCIATS EN FILOSOFIA I LLETRES I EN CIÈNCIES DE CATALUNYA, 87 (I 94). Dedicada una sèrie de planes a l'ús de la llengua als Països Catalans; en relació a nosaltres hi ha un article de Joan Melià intitulat «La llengua catalana a les Illes Balears. Avanç o retrocés?». Per altra part trobam

unes altres planes dedicades al centenari de Carles Riba.

BUTLLETI OFICIAL DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS, 119 a 122 (I, II 94). El 119 publica l'aprovació d'una resolució derivada de proposició no de llei que diu: «El Parlament de les I.B. insta el govern de la C.A. a dirigir-se a tots els ajuntaments que no hagin canviat totes les plaques de carrer en la nostra llengua per tal de convidar-los a fer-ho, atesa la importància que té per a la normalització lingüística de la nostra comunitat». També hi surt la resposta a una pregunta del diputat Sampol sobre la potabilitzadora del Pont d'Inca, que diu «La Junta d'Aigües no ha atorgat cap autorització per estudis, investigació i projecte per fer una potabilitzadora al Pont d'Inca, si bé convé afegir que no existeix cap legislació ni reglamentació que prevegi o obligui a atorgar autoritzacions per les finalitats expressades a la pregunta (...)».

El 120 inclou el projecte de llei sobre infraccions i sancions en matèria de pesca marítima.

CÀMERA CLUBSABADELL, 105 (X-XII 93).

CASA NOSTRA (Zuric, I 94). Circular informativa de les activitats de l'Associació de gent de parla catalana d'aquest racó de Suïssa.

CENTRE EXCURSIONISTA DE TERRASSA (I a IV 94).

EL CORREU DE LA UNESCO, 186 (Barna, II 94). Dedicat al desert, amb una entrevista al naturalista Theodore Monod.

CULTURA, 535 a 537 (Valls, I a III 94). El 536 dedica el monogràfic a la calçotada, considerada segons el títol, com a un patrimoni dels valencs. El 537 és dedicat a les processons.

FLAMA, 134 a 137 (Olesa de Montserrat, I a IV 94).

LO FLOC, 134 (Riudoms, XI-XII 93).

FREQÜÈNCIES, 6 (Mataró, IX 93). Dedicat a l'aragonès.

LLUC, 777 (XI-XII 93). Dedicat als 25 anys en català d'aquesta revista.

Inclou un recull d'editorials que donen testimoni del que suposa aquest quart de segle en la nostra llengua.

LLUITA, 179 (Catalunya, XI-XII 93). Parla del 25è aniversari del PSAN i amb el títol «motor ideològic i polític de l'independentisme català» realitza una valoració de la trajectòria i significació d'aquest partit.

MIRALL DE GLAÇ, XXXIV, XXXV-XXXVI (Terrassa, IX, XII 1993). El XXXIV du per títol «Alguns poemes a Terrassa» i conté obres de Jordi Badiella, Feliu Formosa, Cristina Lacasa, Xesús Maria Lesteiro, Antonio Pérez Roldán, Raimundo Ramírez de Antón, Teresa Rierola i Joan Vergés. El XXXV-XXXVI reuneix sota el títol «Cancioneiro» una sèrie de poemes de Xesús Maria Lesteiro García, adaptats per Lluís Felip i comentats per Isaac Sansa.

NOTÍCIES DE LA GENERALITAT, 98 (XII 93).

EL PITEU INFORMATIU, 152, 153 (I, II 94). Nou intercanvi que ens arriba de Sant Llorenç de Morunys, a la Vall de Lord. Informació local íntegrament en català. Ben arribat.

PORTAL NOU, 120 (Llorenç del Penedès, XI-XII 93).

PRESENCIA EVANGÈLICA, 141-142 (Catalunya, XI-XII 1993). Entre d'altres temes parla de Croàcia, de la Bíblia catalana interconfessional, de Suècia com a terra de missioners, de l'art de donar la felicitat, de la narrativa bíblica catalana medieval, de la unitat dels cristians i de Sant Pau en relació als pentinats i mocadors de cap.

LA SOCIETAT (Xixona, XI-XII 93). **TALP**, 21 (Sant Antoni de Vilamajor, XI 93)

VIMBODÍ, 75 (XII 93).

Diagnosis natural

VIVIR CON SALUD, 225 (Barcelona, III-IV 94). Dedicat a la diagnosi natural amb articles com les malalties i llurs símptomes, l'anamnesi, diagnòstic per l'iris, pla de detecció precoç, diagnòstic de Sheldon, l'electrocardiograma, tipologia humana, caràcter i salut, entre d'altres.

B.-

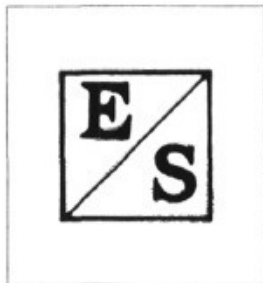
Encara no sou subscriptor de **Pòrtula**? Contactau-hi a través dels telèfons 79 78 70 / 60 31 44.

Benvolguts subscriptors!

Volem oferir als nostres subscriptors alguna cosa més que la revista. Per això cada mes hi ha una sèrie de detalls per sortejar entre els nostres subscriptors, gentilmente cedits per les cases comercials de Marratxí i les entitats del terme.

Ens interessa que els subscriptors es trobin encara més a gust amb **Pòrtula** i que els qui encara no ho són es decideixin a apuntar-s'hi.

SORTEIG DE CAVA

Per gentilesa de **Comercial Ecker-Serra** de Ciutat sortejam una sèrie de botelles de cava de primera qualitat.

El resultat del sorteig, fet per ordinador entre els subscriptors de **Pòrtula**, ha estat:

- *Àrea de Creació Acústica, Búger
- *Joan Canyelles, Sa Cabaneta
- *Bartomeu Ferrer, Es Pont d'I. Nou
- *Margarida Salvà, Es Pont d'Inca
- *Josep Vallejo, Es Figueral

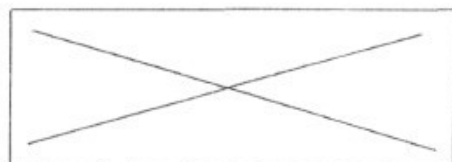

SORTEIG DE LLIBRES "AIXÍ ÉS MARRATXÍ"

L'**Ajuntament de Marratxí** ens ha proporcionat una sèrie d'exemplars del llibre *Així és Marratxí*, de Guillem Ramis i Bonifaci Molada.

El sorteig, realitzat per ordinador, ha donat el següent resultat:

- *Aina Adrover, Pòrtol
- *Sebastià Ginard, Sa Cabaneta
- *Enric Iglesias, Es Pla de na Tesa
- *Julio Lago, Es Pont d'Inca
- *Marçal Ramis, Sa Cabaneta
- *Antoni Salvà, Pòrtol

SORTEIG D'UNA TORTADA I CAVA DEL FORN SES ROTES

Ascen, del Forn Ses Rotes de Pòrtol

En el sorteig efectuat per ordinador la sort va correspondre a **Lluïsa Batle**, del Pont d'Inca. Enhorabona.

Els premiats poden passar per la Redacció -diàriament, generalment entre 11 i 13:30- o telefonar-nos per quedar d'acord i recollir el regal.

Tots els premis caduquen el dia 25 del present mes

ENTITATS I COMERÇOS COL·LABORADORS Ajuntament de Marratxí, Carnisseria ca s'Algaidí, Comercial Ecker-Serra, Escola de Tennis Son Bonet, Esports Reybo, Essències, Ferreteria Rafel Serra, Forn Bon Jorn, Forn de ses Rotes, Obra Cultural Balear, Restaurant s'Amagat, Saló Maria, Viatges Tramuntana

PEL NOVEMBRE RIFAM UN SERVEI DE BELLESA

Per gentilesa del **Saló Maria** de Pòrtol (C/ Albert Castell, 21) hi haurà un subscriptor de **Pòrtula** que guanyarà el servei de bellesa que més li pugui interessar. La propera revista de durà el nom de la persona sortada. Contactau amb la Redacció.

Pel finestró

... tu també hi pots sortir!
Envia'ns la foto que vulguis o posa't en contacte amb la redacció de *Pòrtula*.

Miquel Bordoy, Serveid'Assistència Tècnica de sa Cabana.

Els propietaris de Nou i Clàssic de Son Ferriol el dia de la inauguració

Jaume Creus, des Forn de l'Església de Pòrtol, i el seu equip de col.laboradors d'Òptica Ciutat.

Els nostres amics Tomeu Pou i Antònia Rosselló amb en Tomeuet de pocs mesos. Enhorabona.

Els rectors que han passat pel Pla de na Tesa durant les passades festes patronals.

Quintos i quintes del 42 amb els respectius homes i dones. Ho celebraren a cas Carboner dia 6 de desembre de 1993.

Els joves jugadors de futbol sala del Pont d'Inca Nou

Encara no sou subscriptor de *Pòrtula*? Contactau-hi a través dels telèfons 79 78 70 / 60 31 44.

COL·LABORADORS: Tolo Aguilar Jofre, Xisca Aguiló i Roig, Sebastià Bennàsar i Llobera, Catalina Bestard, Neus Bibiloni i Vich, Cati Bisquerra, Guillem Bosch i Roca, Cati Català i Serra, Rafel Crespí i Ramis, Pere Estelrich i Massutí, Francisca Juaneda i Ordinas, Guillem Massot i Capó, Guillem Massot i Juan, Joan Massot i Juan, Joana Maria Matas i Alomar, Agustí Miquel, Teresa Moyà, Núria Nogareda, Rafel Oliver, Melcion Puigserver i Canyelles, Antoni Roca i Jerez, Antònia Rosselló, Ramon Rosselló, Biel Santandreu, Joan Ignasi Sastre, Vicenç Sastre, Miquel Sureda, Gabriel A. Vich i Martorell.

**Informatiu
Cultural
de Marratxí**

PORTADA: Madò Maria de can Parró enfilant pebres (Quadre d'Alexandre; foto, Tolo Aguilar)

C/ Major 39, 1
Tel. 79 78 70
Fax 79 74 36
07141 Pòrtol

CONSELL DE REDACCIÓ: Pere Amengual i Bestard, Miquel Bosch i Auba, Josep Antoni Calvo i Femenies, Biel Massot i Muntaner, Bartomeu Pou i Fiol.

Impress a Imatge 70

D.L.: PM 529/81

Aquell temps!

El grup de nines grans de ca ses Monges de Pòrtol. Data imprecisa entre 1953 i 1957.

De dalt a baix i d'esquerra a dreta

Primera filera: Antònia de can Vic, Maria Creus, Maria "Santa", Antònia de can Teresa, Francisca Mateu (germana del capellà Joan Mateu, de Bunyola), Francisca Vic, Lita de can Garrit, Beneta "Pinera", Beneta de sa Pedrera, Catalina de can Benet, Margalida Busquets, Maria "Sensa".

Segona filera: Antònia de can Pere d'Inca, Petra "Porreta", Caterina de ca na Grossa, Jerònia "Rubi", Esperança Vic, Maria de can Vent, Bel de can Tiet, Maria de cas Canonge, Martina de cas Mosso, Sor Margalida Gil, Margalida Pocovi.

Tercera filera: Beneta "Carretet", Joana Rigo, Margalida de son Pi, Maria "Sipera", Polita de cas Pagès, Francisca des Mitjà Pla, Sebastiana "Cànaves", Francisca Rigo, Maria "Pinet", Margalida de cas Mosso.

Fotografia gentilmente cedida per Lita de can Garrit.